

BAUSKAS NOVADA

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2022.–2028. GADAM

Stratēģiskā daļa
2. redakcija

SATURS

IEVADS.....	3
1. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	4
1.1. Novada teritorijas vispārīgs raksturojums	4
1.2. Dabas vērtības un vides kvalitāte.....	5
1.3. Iedzīvotāji	9
1.4. Sociālās infrastruktūras raksturojums	11
Izglītība	11
Veselības aprūpe	13
Sociālā drošība un palīdzība	15
1.5. Kultūrvide un sports.....	17
Kultūrvide	17
Sports	21
1.6. Uzņēmējdarbība	22
Uzņēmējdarbības pamatrādītāji	22
Tūrisms	25
Teritorijas attīstības indekss.....	26
1.7. Tehniskā infrastruktūra	27
Transporta infrastruktūra	27
Sabiedriskais transports	28
Siltumapgāde un elektroapgāde	29
Sakaru infrastruktūra.....	30
Komunālā saimniecība un pakalpojumi.....	31
Pašvaldības nekustamie īpašumi un dzīvojamais fonds.....	32
Kapu saimniecība.....	32
1.8. Sabiedriskā drošība un kārtība	32
1.9. Publiskā pārvalde un pakalpojumi	33
1.10. Budžets un finanšu saistības	34
1.11. Komunikācija ar sabiedrību	35
1.12. Īstenotie projekti	35
1.13. Telpiskās attīstības perspektīvu izvērtējums.....	36
2. VIDĒJĀ TERMIŅA STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI.....	37
3. SASKAŅOTĪBA UN ATBILSTĪBA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	47
3.1. Pēctecība un sasaiste ar apvienoto novadu attīstības plānošanas dokumentiem.....	50

IEVADS

Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma, AP) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Bauskas novada attīstības stratēģijā līdz 2035. gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programma ir pamats Bauskas novada pašvaldības rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai un visa veida investīciju piesaistei.

Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likumu (13.10.2011.), Ministru kabineta (MK) 2014. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” u.c. spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.

Bauskas novada attīstības programma sastāv no:

- Stratēģiskās daļas;
- Rīcības plāna un investīciju plāna ;
- Attīstības programmas uzraudzības kārtības.

Bauskas novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Bauskas novada domes 29.10.2020. sēdes lēmumu “Par jaunizveidojamā Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Bauskas novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu apstiprināšanu” (prot. Nr. 22., 20. p), Iecavas novada domes 27.10.2020. lēmumu “Par jaunizveidojamā Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Bauskas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu apstiprināšanu” (prot. Nr. 17., 16. p.), Rundāles novada domes 29.10.2020. lēmumu “Par jaunizveidojamā Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Bauskas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu apstiprināšanu” (prot. Nr. 14, 6. p.) un Vecumnieku novada domes 28.10.2020. lēmumu “Par jaunizveidojamā Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Bauskas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu apstiprināšanu” (prot. Nr. 18, 5. p.).

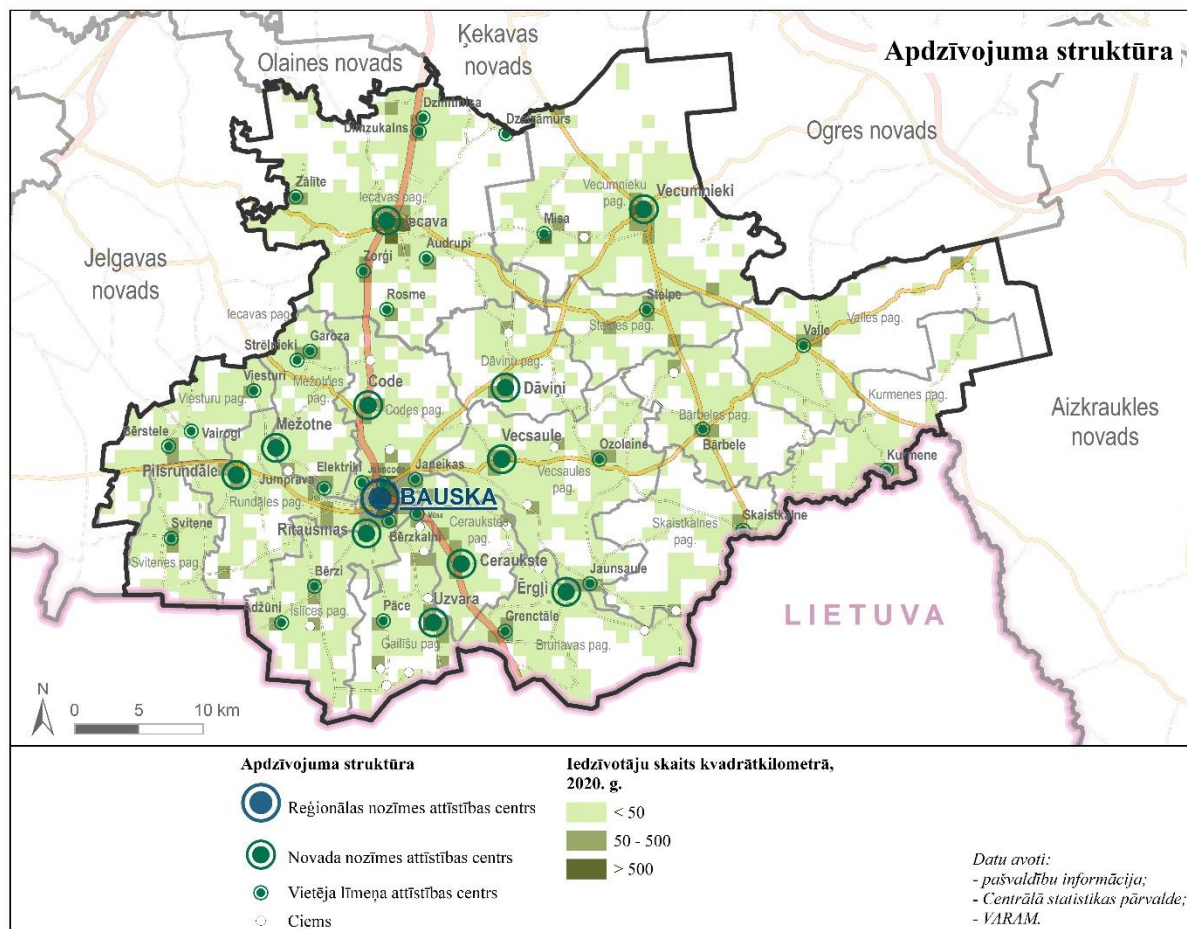
Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2021. gada 31. maija lēmumu Nr. 4-02/46 Bauskas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un Bauskas novada attīstības programmai 2022.–2028. gadam ir piemērota stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

1. PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

1.1. Novada teritorijas vispārīgs raksturojums

Bauskas novads ir izveidots saskaņā ar 2020. gada 10. jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu. Novadā ir 2 pilsētas un 18 pagasti. Novada administratīvais centrs ir Bauskas pilsēta, kas ir arī reģionālas nozīmes attīstības centrs.

1. attēls. Bauskas novada apdzīvojuma struktūra.

Bauskas novada **kopējā platība** ir 2174,92 km² (pēc Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem 2021. gada sākumā), kas ir 20% no Zemgales plānošanas reģiona platības. **Iedzīvotāju skaits** (pēc CSP datiem 2021. gada sākumā) bija 41 314, jeb 2,2% no visiem Latvijas iedzīvotājiem un 18,2% no Zemgales plānošanas reģiona iedzīvotājiem. Novada apdzīvojuma struktūra ir nevienmērīga – lielākā daļa iedzīvotāju koncentrējas ap autoceļu A7/E67. Iecavas, Codes, Īslīces, Ceraukstes un Gailīšu pagastos **iedzīvotāju blīvums** ir 24-33 cilv./km², savukārt Valles un Kurmenes pagastos tikai 5 cilv./km² (1. attēls).

Bauskas novads **atrodas** Latvijas centrālajā daļā (2. attēls), tā centrs Bauskas pilsēta atrodas 67 km attālumā no Rīgas un 19 km attālumā no Latvijas–Lietuvas robežas, Mūsas un Mēmeles upju satekā, vietā, kur sākas Lielupe. Kultūrvēsturiski Bauskas novads atrodas Zemgalē un robežojas ar Sēliju.

2.attēls. Bauskas novada novietojums Latvijā

Novads atrodas Zemgales līdzenumā un to sadala Lielupes baseina upes. Aptuveni pusi novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes, bet ir būtiskas atšķirības starp novada rietumu un austrumu daļu. Bijušajā Rundāles novadā 77% ir lauksaimniecības zemes, bet Vecumnieku novadā 56% teritorijas klāj meži.

Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle) jeb *Via Baltica*, kas ir arī Eiropas autoceļa E67 posms un ietilpst Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamattīklā, kā arī valsts reģionālie autoceļi P89 Ķekava–Skaistkalne, P73 Vecumnieki–Nereta–Subate, un P103 Dobeles–Bauska un P87 Bauska–Aizkraukle.

Novada ziemeļu daļu šķērso dzelzceļa līnija Zilupe–Rēzekne 2–Krustpils–Jelgava–Tukums 2–Ventspils. Novada teritorijā atrodas dzelzceļa stacijas “Misa”, “Iecava”, “Zālīte”, “Vecumnieki” un “Taurkalne”. Nākotnē Bauskas novadu ziemeļu dienvidu virzienā šķērsos starptautiskā dzelzceļa līnija *Rail Baltica* ar pieturām Iecavā un Bauskā.

Bauskas novads robežojas ar Jelgavas, Olaines, Ķekavas, Ogres, Aizkraukles novadiem un Biržu, Pasvales, Pakrojas rajoniem Lietuvas Republikā.

Robežkontroles punkts ar Lietuvas Republiku atrodas Grenctālē (E67), robežšķērsošanas vietas – Skaistkalnē (P89), Adžūnos (V1028), Krievgaļos (V1026), Bardžūnos (V1022) un Viršos (V1025).

1.2. Dabas vērtības un vides kvalitāte

Bauskas novada kopplatība ir 217 262 ha (VZD, 2021). Nedaudz vairāk par pusi novada teritorijas aizņem lauksaimniecības zeme – 51% jeb 110 911 ha, meža zeme veido 37% jeb 80542 ha, krūmājs – 2% jeb 3784 ha, ūdens objektu zeme – 5502 ha jeb 3%, zeme zem ēkām un pagalmiem – 4473 ha jeb 2%, zeme zem ceļiem – 4640 ha jeb 2% un pārējās zemes 5618 ha jeb 3%.

Visvairāk lauksaimniecības zemes ir bijušajos Rundāles (77%) un Bauskas (66%) novados, savukārt Iecavas novadā 44% un Vecumnieku novadā 33%. Mežu zemes visvairāk ir Vecumnieku (56%) un Iecavas novados (44%), Bauskas novadā ir 21% un Rundāles novadā ir 15%.

Visvairāk lauksaimniecības zemes ir Rundāles (77%) un Bauskas (66%) novados, attiecīgi Iecavas novadā (44%) un Vecumnieku novadā (33%). Savukārt mežu zemes visvairāk ir līdzšinējos Vecumnieku (56%) un Iecavas novados (44%), bet Bauskas novadā (21%) un Rundāles novadā (15%).

Bauskas novada teritorija **pēc reljefa** ir samērā viendabīga, virsma galvenokārt līdzena, dienvidaustrumu daļā, Skaistkalnes apkārtnē - pauguraina.

Visizplatītākā **augsne** ir velēnu karbonātaugsne, velēnu glejaugsne un velēnpodzolētā glejaugsne, gar upēm palienēs sastopamas aluviālās augsnes un purvu kūdraugsnes.

Bauskas novadā ir vienas no auglīgākajām augsnēm Latvijā. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes visvairāk tiek izmantotas aramzemei – 87%, tad ganībām (7%), pļavām (4%), augļu dārziem (2%).

Mežu teritorijas veido ap 37% jeb 80 542 ha no visa novada kopplatības. Bauskas novada mežos dominē priedes (35%) un bērzs (29%), pārējās koku sugas sastāda 10% un mazāk, rēķinot pēc platības (ha). Visvairāk mežu zemes ir bijušajā Vecumnieku novadā (56%).

Bauskas novadā atrodas dolomīta, māla, smilts, smilts-grants, un kūdras **derīgie izrakteni**. Kopā ar prognozēto resursu laukumiem LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā ir norādītas 102 būvmateriālu atradnes (smilts, dolomīts, smilts-grants), 156 kūdras atradnes, un 6 sapropeļa atradnes. Īpaši nozīmīgas ir kūdras un ģipšakmens atradnes bijušajā Vecumnieku novada teritorijā un dolomīta atradnes - Iecavas novada teritorijā. Ne visas atradnes tiek izmantotas.

Kūdras izmanto kūdras substrātu ražošanai, smilti un granti – pašvaldības ceļu uzturēšanai, autoceļu remontam un realizācijai.

Bauskas novads ir bagāts ar **dabas vērtībām** – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (ĪADT) un dažādiem dabas pieminekļiem – dendroloģiskajiem stādījumiem, alejām, ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem un dižkokiem. Bauskas novadā ir 11 *Natura 2000* teritorijas – 1 dabas parks, 8 dabas liegumi un 2 divi dabas pieminekļi. Bauskas novadā atrodas arī 12 dabas pieminekļi – dendroloģiskie stādījumi, kā arī ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi. Dabas parks “Bauska” ir nozīmīgs arī kā tūrisma galamērķis. Tā apkārtnē atrodas Bauskas pils komplekss, Jumpravmuižas parks, Mežotnes pilskalns, Vīna kalns, Mežotnes pils un citi ievērojami objekti. Nozīmīgs ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis ir Skaistkalnes karsta kriteres..

Bauskas novada dabas teritoriju apsaimniekošanā nepieciešams turpināt kultūrvēsturiskās ainavu telpas un dabas parku attīstību, teritoriju labiekārtošanu, nodrošināšanu ar atkritumu savākšanu, piegružošanas novēršanu, kā arī invazīvo sugu (Sosnovska latvāņu, zeltslotiņu, Spānijas kailgliemežu, u.c.) apkarošanu.

Bauskas novads ietilpst divos ainavu reģionos – Zemgales līdzenuma ainavu reģionā un Austrumzemgales ainavu reģionā. Bauskas novads ir bagāts ar ainaviski vērtīgām teritorijām, katrā novada daļā ir izceļamas īpašas dabas vērtības.

Zemgales reģiona ainavu dārgumi nacionālā mērogā ir Zemgales auglīgais līdzenums, Mūsas un Mēmeles sateka un Bauskas pils, Rundāles pils ansamblis, Mežotnes pilskalns un senvietu komplekss, Mežotne ar pilskalnu, muižu un parku Lielupes krastos. Reģionālā mērogā: Bauskas-Rundāles telpa, Lielupes ainava ar Bornsmindes un Jumpravas dolomīta klinšu atsegumiem, Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki”, Svitenes muiža, Skaistkalnes katoļu baznīca un kapenes, un Skaistkalnes krasta kriteres.

Dabas vērtības novadā kopā ar vēsturisko muižu ansambļiem, veido unikālu vēsturisko ainavtelpu, kas ir kā saudzējams kultūras mantojums, kura saglabāšanas politika ir jāievērtē lauku pašvaldību teritoriju attīstības koncepcijā.

Bauskas novada teritorijā ir blīvs **upju tīklojums**, it īpaši novada dienvidrietumu daļā, kur plūst Lielupe ar tās satekām Mūsu un Mēmeli un daudzām kreisā krasta pietekām – Īslīci, Sviteni, Sesavu, Vircavu, Platoni, Svēti un citām. Nozīmīgākās upes novada teritorijā ir Lielupe, Mūsa, Mēmele, Misa un Iecava. Satekot Mūsai un Mēmelei, veidojas otra lielākā upe Latvijā – Lielupe, kas ir arī Zemgales lielākā upe. Lielākā daļa virszemes ūdens objektu ietilpst Lielupes upju baseina apgabalā, daži (Vecumnieku pusē) arī Daugavas upju baseina apgabalā.

Nacionālas nozīmes plūdu teritorijā ir iekļauta Lielupes augštece, kur atrodas arī aizsargājamas dabas teritorijas – Lielupes palienes pļavas, Jumpravas dolomīta atsegums un dabas parks “Bauska”.¹

Atbilstoši Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānam, 2015. – 2019. gadā Lielupes baseina ūdens objektu ekoloģiskā kvalitāte bija vidēja 64% ūdensobjektos, slikta 20% ūdensobjektos, ļoti slikta 7% ūdensobjektos, laba 8% ūdensobjektos un augsta 1% ūdensobjektos. Liela problēma ir upju – Mūsas, Mēmeles, Lielupes un citu – eitrofikācija.²

Virszemes **ūdens kvalitāti** negatīvi ietekmē komunālo saimniecību notekūdeņi, rūpniecisko objektu notekūdeņi, lauksaimniecības un mežsaimniecības notece, pārrobežu piesārņojuma pārnese.

Lielupes upju baseina upes Bauskas novadā – Lielupe (visa upe), Mēmele (visa upe) Mūsa (no valsts robežas līdz grīvai), Iecava (no Iecavas līdz grīvai), Misa (no Plakanciema līdz grīvai) – ir noteiktas par karpveidīgo zivju prioritārajiem ūdeņiem atbilstoši MK 2002. gada 12. marta noteikumiem Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”. Šajos ūdeņos nepieciešams veikt tādus ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, kas nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus.

Novada teritorijā nav **peldvietas**, kuras ir noteiktas kā oficiālās peldvietas saskaņā ar MK 2017.gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” 2. Pielikumu (“Iekšzemes peldvietas”), taču ir izveidotas un labiekārtotas atpūtas zonas pie upēm un tiek veikta ūdens kvalitātes uzraudzība.

Pašvaldībai populārākajās peldēšanās vietās jāturpina ūdensmalu labiekārtošana, upju piekrastes tīrīšana un ainaviskā stāvokļa uzlabošana.

Komunālo notekūdeņu jomā Lielupes upju apgabala nozīmīgākās aglomerācijas ir Bauska, Īslīce un Iecava (aglomerācijas ar cilvēka ekvivalentu (CE) 2000 līdz 10 0000. Īslīces aglomerācija raksturojas ar augstu ūdens infiltrāciju centralizētās kanalizācijas tīklos. Mājsaimniecībās, kas nav savienotas ar centralizētajiem kanalizācijas tīkliem, notekūdeņi tiek uzkrāti septiņos vai krājvertnēs.³

Nākotnē nepieciešama veco notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pārbūve, vai centralizētas kanalizācijas sistēmas infrastruktūras atjaunošana. Novecojošo tīklu un nehermētiski noslēgto cauruļu savienojumu dēļ veidojas liels infiltrāta apjoms. Teritorijās, kurās nav nodrošināta centralizētā notekūdeņu savākšana, tie tiek iesūcināti gruntī vai tiek izmantoti individuāli

1 Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

2 Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

3 SIA “Ismade”. Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.–2027. gadam. VARAM, 2020.

notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumi, kas ne vienmēr ir kvalitatīvi un tāpēc rada piesārņojuma nonākšanu vidē.⁴

Bauskas novadā atrodas nozīmīgas ražotnes, kuras novada vidē ražošanas un sadzīves notekūdeņus. Uzņēmumu piesārņojošo darbību saskaņā ar izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām kontrolē Valsts vides dienests.

Lauksaimniecības zemju mēslošanas rezultātā Lielupes upju baseina ūdensobjektos nonāk daudz slāpekļa un fosfora. Piesārņojošās vielas samazina ūdens kvalitāti, veicinot ūdeņu eutrofikāciju un atsevišķos gadījumos var izraisīt pat zivju un citu dzīvo organismu bojāeju. Jāņem vērā, ka šis ir izkliedētais piesārņojums (notece no lauksaimniecības zemēm), kuru ir grūtāk novērst nekā punktveida piesārņojuma gadījumā. Lielupes upju baseina apgabala upēs lielāko biogēno elementu apjomu rada lauksaimniecības sektors (53% no antropogēnās fosfora (P) un 78% no antropogēnās slāpekļa (N) slodzes).⁵

Lielupes upju baseinu apgabalā ir lielākais lauksaimniecības zemju īpatsvars, salīdzinot ar pārējiem upju baseinu apgabaliem, arī lauksaimniecības zemju radītā slodze šeit ir īpaši aktuāla. Lielākā daļa Lielupes upju baseina apgabala ir nitrātu jutīgā teritorija⁶.

Ūdeņu ekoloģisko kvalitāti ietekmē pārrobežu piesārņojuma pārnese no Lietuvas. Mūsas un Mēmeles upēs nonāk lauksaimniecības un lopkopības radītais piesārņojums no Lietuvas.

Ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi jaunajā Bauskas novadā perspektīvā būs jārisina un jāveido, balstoties uz Lielupes upju baseinu apsaimniekošanas plāniem un Daugavas upju apsaimniekošanas plānu (Vecumnieku novada Daugavas upju baseina ūdensobjektos), kurus gatavo un aktualizē LVGMC.

Bauskas novada teritorija ietilpst Baltijas artēziskā baseina centrālajā daļā, kuru veido vidēji 1100-1130 m bieza ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņu mija. Novada lielākajā daļā zemes virskārtu veido morēnas smilšmāls un mālsmilts, kuros sporādiski ir iekļauti ar ūdeni piesātināti smilts un grants slāņi un lēcas. Šie ūdeņi ir labāk pasargāti no piesārņošanas un uzskatāmi jau par artēziskiem jeb spiedūdeņiem. Pazemes ūdeņi ir galvenais dzeramā ūdens resurss. Pazemes ūdens krājumu reģistrā (LVGMC) ir reģistrētas 17 pazemes ūdens (saldūdens, sāļūdens, iesālūdens) atradnes bijušajos Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novados.

Bauskas novadā ūdens apgādei izmanto pazemes ūdeņus. Ūdens mineralizācijas pakāpe ir salīdzinoši zema, ir novērota paaugstināta ūdens cietība, dzelzs, citviet arī sulfāta un mangāna koncentrācija.

Bauskas novadā ir vairākas **piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas** atbilstoši Piesārņoto un potenciāli piesārņotu vietu reģistram⁷ – divas piesārņotas vietas bijušajā Iecavas novadā (degvielas uzpildes stacijas (DUS) un izgāztuve “Grantiņi”) un 113 potenciāli piesārņotas vietas (bijušajos novados: Bauskas – 54, Iecavas – 17, Rundāles – 14, Vecumnieku – 28). Potenciāli piesārņotās vietas pēc rakstura ir dažādas: vecās izgāztuves, DUS, noliktavas, bijušo rūpnīcu un fermu teritorijas, minerālmēslu novietnes, mehāniskās darbnīcas un līdzīgas vietas. Novadā ir jāapzina un jānovērtē potenciāli piesārņotās vietas vai arī tās jāizņem no reģistra, ja piesārņojums nav būtisks, vai jāveic sanācības/ revitalizācijas darbi, lai šīs teritorijas varētu attīstīt.

4 SIA “Ismade”. Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.–2027. gadam. VARAM, 2020.

5 Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. –2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (2021).

6 Nitrātu jutīgās teritorijas ir teritorijas, kas ir jutīgas no augu barības vielu viedokļa, īpaši tās teritorijas, kuras noteiktas kā jutīgas teritorijas saskaņā ar Direktīvām 91/676/EEK un 91/271/EEK.

7 LVGMC. <https://www.meteo.lv/lapas/vide/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs?id=1527&nid=373>

Visā novada teritorijā notiek **atkritumu apsaimniekošana un šķirošana**. Bauskas novads ietilpst Pierīgas Atkritumu apsaimniekošanas reģionā (AAR) atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021.–2028. gadam. Bauskas novada sadzīves atkritumu poligons “Grantiņi” tika slēgts 2020. gadā, kad pilnībā bija aizpildīts atkritumu šūnas tilpums. Nākotnē jāinvestē poligona pārstrukturizācijā, lai apsaimniekotu citus atkritumu veidus, un jāveicina dalītā atkritumu vākšana.

Atkritumu apsaimniekošanā jāturpina novērst nelegālu atkritumu izmešanu un vides piegružošanu.

Bauskas novadā darbojas lieli uzņēmumi, kas saņēmuši A (5) vai B (76) kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas. Novada specializācija ir lauksaimniecība un lauksaimniecības produktu pārstrāde.

Lielākie **gaisa piesārņotāji** ir stacionārie avoti (katlu mājas, rūpnieciskie objekti) un transports. Gaisa kvalitātes mērījumi netiek veikti iedzīvotājus uztrauc smakas, kas rodas no ražošanas procesiem, lielajiem cūkkopības kompleksiem vai mēslojuma iestrādes aramzēmēs.

Troksnis, vibrācija un gaisa piesārņojums ietekmē iedzīvotājus A7/E67 autoceļa tuvumā, it īpaši Iecavā un Bauskā.

Bauskas novadā dominē intensīvā lauksaimniecība, kuras darbība rada negatīvu ietekmi uz vidi, no kurām galvenās ir mēslojuma lietošana un augu aizsardzības līdzekļu (pesticīdu) lietošana.

A7 autoceļš Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle) ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš, daļā no Eiropas maģistrāles *Via Baltica*. A7 šķērso Iecavas un Bauskas pilsētas centru. Abām pilsētām–Iecavai un Bauskai – tuvākā nākotnē nepieciešami apvedceļi satiksmes novirzīšanai no pilsētas centra. Vidējā termiņā ietekmi radīs dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* izbūve, radot ietekmi tās būvniecības un ekspluatācijas laikā. *Rail Baltica* pasažieru stacijas atradīsies Iecavā un Bauskā, Iecavā plānots dzelzceļa tehniskais apkopes centrs 16 ha platībā. *Rail Baltica* dzelzceļa līnija būs pilnībā elektrificēta un nodrošinās efektīvu, pieejamu un ilgtspējīgu mobilitāti. Paredzētajai darbībai ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums, kura ietvaros izstrādāti pasākumi negatīvo ietekmju mazināšanai.

1.3. Iedzīvotāji

Bauskas novada teritorijai raksturīga samērā vienmērīga apdzīvojuma struktūra un apdzīvoto vietu izvietojums, reģionālas nozīmes attīstības centrā Bauskā 2022. gadā dzīvo 23.95% novada iedzīvotāju, Iecavā dzīvo 12% novada iedzīvotāju. Lai veicinātu policentrisku attīstību, tiek pārskatīti novada nozīmes ciemu statusi, izvērtējot pieejamo pakalpojumu klāstu un citus aspektus.

Bauskas novadā 2020. gada sākumā (bijušie Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadi) dzīvoja 41 748 pastāvīgie iedzīvotāji. Līdzīgi kā lielākajā daļā Latvijas novadu, iedzīvotāju skaitam ik gadu ir tendence samazināties.

Kopumā vidēji Bauskas novadā **iedzīvotāju skaits** laikā no 2016. līdz 2020. gadam ir samazinājies par 5,7%, bijušo novadu griezumā lielākais tas ir bijis Vecumnieku novadā (-7,1%), bet mazākais Iecavas novadā (-2,8%), kas skaidrojams ar Iecavas novada izvietojumu tuvāk Rīgai. SIA “Karšu izdevniecība Jāņa Sēta” 2019. gadā analītiskajā materiālā “Iedzīvotāju skaita prognozes un reģionālās atšķirības vecumstruktūrā” prognozē, ka laika posmā no 2018. līdz 2030. gadam Iecavas un Rundāles novados iedzīvotāju skaits saruks par 11,8%, bet Bauskas un Vecumnieku novados par 15,3%.

Bauskas novadā lielākā iedzīvotāju koncentrēšanās ir Bauskas pilsētā un ap to – Bauskā **iedzīvotāju blīvums** uz vienu km² 2020. gadā pēc CSP datiem bija 1386, kā arī izteikti blīvāks apdzīvojums vērojams teritorijās ap autoceļu A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle), kur Īslīces pagastā tas bija 33, bet Iecavas novadā, Codes, Ceraukstes un Gailīšu pagastos robežās no 24-28 cilv./km². Savukārt visretāk apdzīvota ir Bauskas novada austrumu daļa – bijušā Vecumnieku novada Valles, Bārbeles un Kurmenes pagasti, kā arī Dāviņu pagasts, kuros iedzīvotāju blīvums ir 5-8 cilv./km². Šīm teritorijām raksturīgi blīvi mežu masīvi, bet Kurmenes pagasta apdzīvojumu ietekmē tā izvietojums pie Lietuvas robežas, kur abas valstis šķir dabīgā robežšķirtne – Mēmeles upe.

Nav vērojamas izteiktas atšķirības **iedzīvotāju dzimumstruktūrā** – kopumā Bauskas novadā 2020. gadā pēc CSP datiem 51,9% iedzīvotāju bija sievietes un 48,1% vīrieši. Tikai bijušā Rundāles novadā sieviešu un vīriešu skaits bijis līdzsvarā.

Pēc valstiskās piederības saskaņā ar PMLP datiem uz 01.07.2020. Bauskas novadā no visiem iedzīvotājiem vidēji 90% bija Latvijas Republikas pilsoņi.

Iedzīvotāju nacionālais sastāvs pēc PMLP datiem pēdējo 5-6 gadu laikā nav būtiski mainījies – 2020. gada vidū visos bijušajos novados lielākā daļa iedzīvotāju bija latvieši, vislielākais to īpatsvars bija Vecumnieku novadā – 82%, zemākais Rundāles novadā – 70%, un kopumā Bauskas novadā latviešu īpatsvars ir augstāks nekā visā Latvijā, kur tas ir 62,5%. No citām tautībām novadā lielākais ir krievu īpatsvars, vidēji 10%, augstākais bijušajā Iecavas novadā – 14%, zemākais Vecumnieku novadā – 6,6%. Lietuvas pierobežas tuvums nosaka samērā augstu lietuviešu īpatsvaru – vidēji 5%, bijušajos novados no 2,7-6%, visvairāk Bauskas novadā. Visā teritorijā mazākā skaitā dzīvo poļi, baltkrievi un ukraiņi.

Iedzīvotāju vecumstruktūra bijušajos novados 2020. gadā pēc PMLP datiem bija samērā līdzīga. Mazo bērnu vecumā no 0 līdz 6 gadiem lielākais īpatsvars ir 7-9%, augstākais Rundāles novadā. Bērni un jaunieši vecumā līdz 14 gadiem ir 16-18%. Lielākais iedzīvotāju īpatsvars ir vecuma grupā no 55 līdz 64 gadiem, aptuveni 18-20%. 13-14% veido iedzīvotāji pēc darbības vecuma. Kopumā darbības vecumā no 15 līdz 64 gadiem ir vidēji 70,5% no visiem iedzīvotājiem.

Lielākā nozīme iedzīvotāju skaita izmaiņās galvenokārt ir bijusi dabiskajai kustībai. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums visā Latvijā un arī Zemgales reģionā ir negatīvs, ar pieaugošu negatīvu tendenci ik gadu, tomēr Bauskas novadā laika posmā no 2016. līdz 2020. gadam nav tik izteiktas tendences. Bauskas novada teritorijā dabiskā pieauguma rādītāji šajā laika periodā novadu griezumā ir atšķirīgi, nav izteiktas tendences samazināties vai pieaugt, drīzāk vērojama dabiskā pieauguma rādītāju uzlabošanās.

Mirstības vispārīgais koeficients uz 1000 iedzīvotājiem bijušajā Bauskas novadā 2016. – 2020. gadā vidēji bijis zemāks nekā Latvijā un Zemgales reģionā – no 13,3 līdz 15,5, arī Iecavas novadā zemāks, tomēr ar lielākām atšķirībām pa gadiem, viszemākais tas bijis 2019. gadā – 11,5. Savukārt Rundāles un Vecumnieku novados mirstības vispārīgais koeficients bijis vidēji augstāks nekā Latvijā un Zemgalē – Rundāles novadā 16, Vecumnieku novadā 16,8, un atsevišķos gados pārsniedzis 18.

2016. –2020. gada periodā kopumā Latvijā un Zemgales reģionā ilgtermiņa **migrācijas saldo** ir bijis negatīvs ar pozitīvu tendenci, līdzīgi arī Bauskas novadu veidojošos novados, tomēr atšķirīgas tendences ir bijušajā Iecavas novadā, kur šajā laika periodā rādītāji ir būtiski uzlabojušies, 2017. gadā tie pat bijuši pozitīvi un 2020. gadā neitrāli. Arī Vecumnieku novadā 2020. gadā migrācijas saldo bijis neitrāls.

Nemot vērā to, ka gandrīz visās Latvijas pašvaldībās ir novērojams būtisks iedzīvotāju skaita samazinājums, **reemigrācijas** veicināšanā būtiska ir pašvaldības loma. Lai uzsāktu mērķtiecīgu darbu latviešu reemigrācijas veicināšanai, 2018. gadā Vides aizsardzības un

reģionālās attīstības ministrija (VARAM) izveidoja piecu reģionālo reemigrācijas koordinatoru tīklu. Šī projekta ietvaros pēc Zemgales plānošanas reģiona koordinatora datiem uz dzīvi Bauskas novadā 2019. –2020. gadā no ārvalstīm atgriezušās 32 personas, t.sk. 19 pieaugušie un 13 bērni. Bijušo novadu griezumā uz Bauskas novadu atgriezušās 8 personas, Iecavas – 11, Rundāles – 9, bet Vecumnieku novadu – 4 personas.

Saskaņā ar VSAA datiem Bauskas novada kopējais **sociāli apdrošināto personu** (gan tādas personas, kuras gūst ienākumus no algota darba vai ir pašnodarbinātas, gan tādas, kas saņem bērna kopšanas pabalstus, paternitātes pabalstus u.c. saskaņā ar likumā “Par sociālo apdrošināšanu” noteikto) skaits 2020. gadā bija 23 310 personas, kas ir aptuveni 55,8% no visiem novada iedzīvotājiem jeb 79,2% no darbaspējas vecuma iedzīvotājiem. Gandrīz ceturtdaļa jeb 23,6% visu sociāli apdrošināto personu koncentrējas Bauskas pilsētā. Sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas apjoms Bauskas novadā 2020. gadā bija 848,05 EUR, augstākais Iecavas novadā – 938,87 EUR, zemākais Rundāles novadā – 761,67 EUR. No visām sociāli apdrošinātajām personām 92,3% jeb 21 514 personas bija obligāti sociāli apdrošinātās personas – visu veidu darba ņēmēji un pašnodarbinātās personas, un to vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 2020. gadā bija 878,69 EUR.

No speciālajiem budžetiem sociāli apdrošināto (valsts pensijas, nodarbinātības, invaliditātes u.c. speciālie budžeti) personu skaits 2020. gadā bija 9573 personas, un to vidējās apdrošināšanas algas – 373,03 EUR. Nav vērojamas būtiskas atšķirības bijušo novadu griezumā, to apjoms ir no 354,71 līdz 393,75 EUR. Salīdzinot sociāli apdrošināto personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas apjoma izmaiņas laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam, vērojama pieaugoša tendence.

Visos bijušajos novados pēc CSP datiem kopš 2011. gada **bezdarba līmenis** ir būtiski samazinājies, tomēr 2020. gadā Covid-19 pandēmijas ietekmē atkal pieaudzis un bijis robežās no 7,1 Iecavas novadā līdz 10,5 Rundāles novadā. Nodarbinātības valsts aģentūras izmantotā metodika un apkopotā statistika par bezdarbu būtiski atšķiras no CSP datiem un, piemēram, 2020. gadā bezdarba rādītāji Bauskas novadā ir zemāki (4,7 – 6,9).

Apdzīvojuma un dzīves kvalitātes saglabāšanai katrā apdzīvotajā vietā nepieciešams radīt pēc iespējas labvēlīgus dzīves un darba apstākļus. Lai stabilizētu iedzīvotāju skaitu, pašvaldībai jāveic tādi pasākumi kā mērķtiecīgas investīcijas mājokļu programmā, darbavietu un pievilcīgas dzīves vides radīšana, investīciju piesaistīšana, uzņēmējdarbības atbalsts, aktīva pašmāju demogrāfijas politika, kas atbalsta labvēlīgu politiku pret pastāvīgajiem iedzīvotājiem (pabalsti un pakalpojumi, mājoklis, darbavietas), lai ilgtermiņā uzlabotu dzimstību un atturētu iedzīvotājus no aizbraukšanas. Nākotnes izaicinājums būs sabiedrības novecošanās un ar to saistītie procesi, lielāku uzmanību veltot senioru paaudzei. Svarīgi uzlabot mobilitāti un sekmēt apdzīvotības saglabāšanos Lietuvas pierobežā, kur upes veido daļēji nošķirtu teritoriju.

1.4. Sociālās infrastruktūras raksturojums

Izglītība

Pašvaldību budžets izglītībai 2020. gadā bija aptuveni 34 miljoni EUR, t.sk. bijušajā Bauskas novadā 14,9 milj., Iecavas novadā 6,4 milj., Rundāles novadā 2,1 milj. un Vecumnieku novadā 7,5 milj.

Bauskas novadā ir plašs un daudzveidīgs izglītības iestāžu tīkls – 2021./2022. mācību gadā Bauska novada teritorijā ir septiņpadsmit vispārējās izglītības iestādes, viena Valsts ģimnāzija, piecas vidusskolas, desmit pašvaldības pamatskolas un viena privātā pamatskola, divas speciālās izglītības iestādes - speciālās pamatskolas, sešas profesionālās ievirzes

izglītības iestādes- mūzikas un mākslas skolas un sporta skolas, viena profesionālās izglītības iestāde (Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Saulaines struktūrvienība), viena bērnu un jauniešu interešu izglītības iestāde (Bauskas Bērnu un jauniešu centrs), trīs pieaugušo neformālās izglītības iestādes, divas profesionālās tālākizglītības pilnveides izglītības iestādes un viena augstākās izglītības iestāde (Latvijas Universitātes Bauskas filiāle).

Bauskas novadā reģistrētas trīs tālmācības vidusskolas – Rīgas Tālmācības vidusskola, Rīgas 1.Tālmācības vidusskola un Eiropas Tālmācības vidusskola.

Lielākais izglītības iestāžu skaits ir Bauskas un Iecavas pilsētās, tomēr pamatskolas un vidusskolas izvietotas samērā vienmērīgi visā Bauskas novada teritorijā. 2021./2022. mācību gadā Bauskas novada pašvaldības izglītības iestādēs mācās 6822 izglītojamie, 1.–12. klasēs – 4619 izglītojamie, tai skaitā speciālajās izglītības programmās- 496 skolēni, kuriem mācību procesā tiek nodrošināts nepieciešamais atbalsts.

2021./2022. mācību gadā pirmsskolas izglītību īsteno septiņas **pirmsskolas izglītības iestādes** un pirmsskolas grupas pie desmit vispārīzglītojošām skolām, divām speciālajām skolām un nodibinājuma “Fonds “Saknes un spārni”” izglītības iestādē Bārbelē. Kopā novadā pirmsskolas izglītību apgūst 2203 bērni, no tiem 1264 vecumā līdz pieciem gadiem un 939 vecumā no pieciem gadiem, tai skaitā speciālajās izglītības programmās 44 izglītojamie.

Profesionālās ievirzes izglītības iestādēs 2021./2022.mācību gadā Mūzikas un mākslas izglītības programmas apgūst 737 izglītojamie, sporta izglītību iegūst 1436 izglītojamie Bauskā, Iecavā, Rundāles un Vecumnieku pagastos.

Bauskā atrodas **Latvijas Universitātes (LU)** Bauskas filiāle, kurā var apgūt pirmsskolas un sākumskolas skolotāja profesiju bakalaura un maģistra studiju programmās.

Interesu izglītības piedāvājums novados ir ļoti plašs – gan interešu izglītības iestādē, gan profesionālās ievirzes izglītības iestādēs, gan pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādēs, kultūras centros un citur.

Pieaugušo izglītošana mūža garumā palīdz iedzīvotājiem ne tikai personības izaugsmē un pašrealizācijā, bet ir arī prevencijas pasākums, kas nodrošina lielākas izredzes mainīgajos darba tirgus apstākļos – novadā pieejami gan dažādi kursi, semināri, gan tālākizglītības programmas. Mūžizglītības pasākumu nodrošinājuma veidošanā svarīga ir sadarbība ar Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centru, Bauskas biznesa inkubatoru, Zemgales plānošanas reģionu, AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" u.c.

Bauskas novadā izglītības pakalpojumi pieejami tuvu iedzīvotāju dzīvesvietām, izglītības iestāžu izvietojums ir samērā vienmērīgs visā teritorijā, tomēr lauku teritorijās Lietuvas pierobežā izglītības iestādēs samazinās izglītojamo skaits. Veikta vairāku mācību iestāžu reorganizācija, tāpēc svarīgi ir sakārtot autoceļu tīklu. Ir divas speciālās mācību iestādes izglītojamiem ar attīstības traucējumiem. Atbalstu bērniem, kam tas nepieciešams, un viņu vecākiem sniedz arī Īslīces SOS bērnu ciematā.

Nav plašu iespēju un arī pieprasījuma profesionālās izglītības pieejamībai, taču ir plašs profesionālās ievirzes izglītības programmu un interešu izglītības piedāvājums. LU filiāle Bauskā piedāvā nepilna laika klātienē studiju iespējas skolotāja profesijas ieguvei, bet būtu nepieciešams plašāks studiju programmu piedāvājums. Attālums līdz Rīgai un Jelgavai neveicina profesionālās un augstākās izglītības, arī tālākizglītības iespēju paplašināšanu novada teritorijā.

Lai nodrošinātu profesionālās izglītības pieejamību novadā, nepieciešama ciešāka pašvaldības un uzņēmēju kā potenciālo darba devēju sadarbība ar kompetenču centra “Kandavas Lauksaimniecības tehnikums” struktūrvienību Saulainē, pilnveidojot mācību programmu un pielāgojot to Bauskas novada un citu apkārtnējo novadu vajadzībām ar mērķi

piesaistīt jauniešus un samazināt to aizplūšanu uz citām Latvijas teritorijām. Sadarbībā ar atbildīgo ministriju jāizstrādā priekšlikumi tehnikuma Saulaines struktūrvienības pakļautības maiņai, piemēram, Latvijas Lauksaimniecības universitātei vai Bauskas novada pašvaldībai.

Izglītības darbam nepieciešama vienota koordinēšana, kopēja stratēģija, saglabājot labās prakses piemērus un pieredzi no katra novada (Bauskā – metodiskais atbalsts, ko sniedz Bauskas Valsts ģimnāzija, iekļaujošā izglītība Bauskas 2. vidusskolā un visās pamatizglītības iestādēs pagastos, Rundālē – vienā izglītības iestādē Pilsrundāles vidusskolā iespējams iegūt izglītību no pirmsskolas līdz vidusskolai, t.i. gan vispārējā izglītībā, gan interešu izglītībā, gan profesionālās ievirzes izglītībā – mūzikā un mākslā, Iecavā – Iecavas vidusskola ar bagātām tradīcijām STEM mācību priekšmetos, darbā ar talantīgajiem izglītojamajiem un pieredzi citu valstu izglītojamo integrēšanu mācību procesā. Iecavas pamatskolas labās prakses piemēri darbā ar speciālās izglītības programmām, Vecumnieku izglītības iestādēs – pieredze metodiskā darba plānošanā un pārnesē. Visā novadā jāturpina labā sadarbība ar NVO).

Kvalitatīvu darbu kavē pedagogu un atbalsta personāla trūkums. Liela daļa pedagogu ir pirmspensijas vecumā, un liels izaicinājums ir paaudžu nomaiņa, jauno speciālistu piesaiste un atbalsts dzīvesvietas nodrošināšanai, stipendijām, pedagoga profesijas prestiža celšana. Mazajās skolās pedagogiem nav pilnas slodzes, līdz ar to tie strādā vairākās skolās, ar pārslodzi. Ir atšķirības pedagogu kompetencēs un atalgojumā, pedagogu spējā un kapacitātē darbā ar izglītojamajiem, kā arī attālinātā mācību procesā.

Spriedze, ko radīja Covid-19 pandēmija, kā arī skolēnu visatļautības sindroms un socializēšanās problēmas, motivācijas trūkums mācīties, saasinājusi nepieciešamību risināt atbalsta personāla – psihologu, sociālo pedagogu, logopēdu trūkumu skolās.

Bauskas novadā tiek nodrošināti karjeras konsultanti, kas veicina savlaicīgu, mērķtiecīgu skolēnu tālākās izglītības un profesija izvēli.

Turpināma skolu tīkla veidošana, atbilstoši jaunā novada teritorijai, pilsētu un lauku specifikai, skolu specializācijai.

Izglītības iestāžu modernizācija, regulāra datortehnikas atjaunošana un stabils, atbilstošs interneta pārklājums nākotnē būs pamats un arī izaicinājums izglītības procesa nodrošināšanai mainīgajos pandēmijas apstākļos. Nepieciešami izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabojumi, t.sk. PII ārtelpā, jauna inventāra un mācību līdzekļu iegāde gan skolās, gan PII.

Bauskas novada pašvaldības izaicinājums nākotnē būs izglītības kvalitātes paaugstināšana, pedagogu paaudžu nomaiņas vadīšana, mūžizglītības veicināšana un attīstība, kā arī, iespējams, izglītības pakalpojumu tālāka optimizācija. Lai nodrošinātu izglītības pieejamību pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, netiek plānota skolu likvidēšana.

Veselības aprūpe

Visā Bauskas novada teritorijā ir nodrošināta veselības aprūpes pieejamība. Kopumā 2021. gada sākumā pēc Nacionālā veselības dienesta datiem darbojās 25 **ģimenes ārstu prakses** (pēc teritorijas, kurā atrodas pamatprakse).

Ģimenes ārstu praksēs reģistrēto pacientu skaits pēc Nacionālā veselības dienesta datiem 2020. gada decembrī ir ļoti atšķirīgs – bijušajā Bauskas novadā no 920 līdz pat 3278 vienā praksē, Iecavas novadā – no 1281 līdz 1925, Rundāles novadā – 1437, bet Vecumnieku novadā – no 906 līdz 1541.

Primāro veselības aprūpi pēc Veselības inspekcijas Ārstniecības personu reģistra datiem 2021. gada sākumā nodrošināja 59 ārstu palīgi (t.sk. feldšeri, zobārstu asistenti), no tiem 37 bijušajā Bauskas novadā, 9 – Iecavas, 4 – Rundāles un 9 – Vecumnieku novadā.

Veselības inspekcijas Ārstniecības personu un Ārstniecības iestāžu reģistros **zobārstniecības** pakalpojumu sniedzēji (prakses, klīnikas, kompānijas) reģistrēti 19 adresēs, no tām 13 Bauskā, 5 Iecavā un viena Vecumniekos, savukārt bijušajā Rundāles novadā zobārstniecības pakalpojumi nav pieejami.

Citu speciālistu pieejamība novados ir ļoti atšķirīga – bijušajā Rundāles novadā pēc Veselības inspekcijas Ārstniecības iestāžu reģistra datiem pieejamas tikai ģimenes ārstu/arodārstu prakse, Vecumnieku novadā – psihiatra, psihoterapeita prakses, pediatrs, Iecavas novadā – oftalmologs, speciālisti Iecavas veselības centrā, maksas pakalpojumi VSAC “Zemgale”, rehabilitācijas pakalpojumi, privātprakses SIA “ANNAMED”, savukārt visplašākais speciālistu piedāvājums ir Bauskas novadā – neirologs, pediatrs, psihiatrs, kardiologs, reimatologs, traumatologs/ortopēds, pneimologs, ginekologs, podologs, arodārsti, pieejami arī rehabilitācijas pakalpojumi (fizioterapija, masāžas), kā arī speciālisti Bauskas slimnīcā.

Laboratoriju pakalpojumi pieejami Bauskā, Iecavā un Vecumniekos. Atbilstoši Farmaceitiskās darbības uzņēmumu reģistra datiem, Bauskas novadā darbojas 12 aptiekas, no tām bijušajā Bauskas novadā sešas aptiekas (t.sk. viena ārpus Bauskas, Uzvarā, Gailīšu pagastā), Iecavas novadā divas (abas Iecavā), viena Rundāles novadā (Svitenes pagasta ēkā) un trīs Vecumnieku novadā (no tām viena Valles pagastā).

Neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP) koordinē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Zemgales reģionālais centrs, kurš atrodas Jelgavā, bet Bauskas novadā NMP brigādes ir izvietotas Bauskā (2), Iecavā (1) un Vecumniekos (1).

Bauskas novadā darbojas divi pašvaldību izveidoti **veselības centri** – pašvaldības aģentūra “Iecavas veselības centrs”, iestāde “Vecumnieku veselības centrs” un viena slimnīca – **SIA “Bauskas slimnīca”**, kuras 100% kapitāla daļu īpašnieks ir Bauskas novada pašvaldība.

Bauskā atrodas SIA “Medicīnas sabiedrība Gaīļezers” filiāle, kurā tiek veikta hronisku nieru slimību pacientu ārstēšana, pieejams nefrologs un četras dialīžu vietas.

Bauskas slimnīcā 24 stundas diennaktī pieejama dežūrārsta palīdzība/traumpunkts, kur bez ģimenes ārsta nosūtījuma tiek sniegta palīdzība traumai, dažādu saslimšanu un slimību saasinājumu gadījumos Tuvākā ārstniecības iestāde, kurā iespējams saņemt diennakts neatliekamo medicīnisko palīdzību, ir Jelgavas pilsētas slimnīca.

2021. gada sākumā Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēts 21 **veterinārmedicīnas pakalpojumu** sniedzējs, no tiem astoņi bijušajā Bauskas novadā, deviņi Iecavas, viens Rundāles un trīs Vecumnieku novados, kā arī Bauskā, Iecavā un Vecumniekos atrodas licencētas veterinārās aptiekas.

Veselības veicināšanas jomā bijušajos novados ir izstrādāti plānošanas dokumenti un īstenoti Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansēti projekti veselības veicināšanas jomā, lai uzlabotu pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, lekcijām, konsultācijām, praktiskām nodarbībām, sporta aktivitātēm, garīgās veselības uzlabošanas praktikumiem, meistarklasēm u.c. aktivitātēm.

Pašvaldības organizē arī citus veselības veicināšanas pasākumus ārpus šiem ESF projektiem, piemēram, piedalās Veselības nedēļā jeb ikgadējā Eiropas mēroga pasākumā, kura mērķis ir popularizēt veselīgu dzīvesveidu un iesaistīt pēc iespējas vairāk cilvēku sportiskās, veselīgās un fiziskās aktivitātēs. Iedzīvotājiem pieejama sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūra gan telpās, gan ārtelpā – āra vingrošanas rīki, pastaigu takas utt.

Nākotnē veselības aprūpi ietekmēs sabiedrības novecošanās, daudz lielāka uzmanība būs jāpievērš senioru veselības aprūpei. Valsts politika un medicīnas izglītības sistēma veselības aprūpes jomā neveicina jaunu speciālistu piesaisti lauku apvidos, nepieciešams atbalsts rezidentiem, zemais atalgojums un dzīvojamā fonda trūkums ir kavējoši faktori augsti kvalificētu speciālistu piesaistei mazajos veselības centros un slimnīcā. Būtiska nozīme ir sabiedrības un ģimeņu izglītošanai, novēršot pārgalvību, t.sk. dažādus nelaimes gadījumus.

Jānodrošina veselības aprūpes un arī veselības veicināšanas pakalpojumi pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, atbalstot speciālistu izbraukumus, mobilos pakalpojumus (zobārsts, mamogrāfs, fluorogrāfs, masieris, acu ārsti, kardiogrammas u.c.).

Jāturpina infrastruktūras – veloceļu, gājēju ceļu, pastaigu taku un atpūtas laukumu, vides objektu, kas veicina aktīvu dzīvesveidu, attīstība.

Sociālā drošība un palīdzība

Bauskas novadā sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus nodrošina bijušo pašvaldību **sociālie dienesti**, kas izvietoti novadu centros, pieņemšanas organizētas visās pagastu pārvaldēs, pieejamo speciālistu un pakalpojumu klāsts ir atšķirīgs.

Bauskā darbojas biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” Bauskas komiteja.

Biedrība “Latvijas Samariešu apvienība” nodrošina aprūpes mājās pakalpojumus un specializēto transportu Vecumnieku novadā, Iecavā ES projekta ietvaros nodrošināts “drošības pogas” pakalpojums.

Bauskas novada teritorijā **sociālās aprūpes pakalpojumi**, saskaņā ar Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra datiem, tiek sniegti šādās iestādēs:

- Vecumnieku novada domes vecu ļaužu un invalīdu pansionāts “Atvasara”;
- Valsts sociālās aprūpes centra “Zemgale” filiāle “Iecava”;
- Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija – Latvijas SOS bērnu ciematu asociācijas Īslīces SOS bērnu ciemats bijušajā Bauskas novadā un bijušajā Iecavas novadā;
- Biedrības “Latvijas Sarkanais krusts” sociālās aprūpes centrs “Derpele”.

Ģimeniskai videi pietuvināta un sabiedrībā balstīta sociālo pakalpojumu pieejamība dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem tiek veidota projektā “Atver sirdi Zemgalē!”. Projektā notiek inovatīvu metožu un risinājumu ieviešana, mobilo pakalpojumu pilnveidošana, jaunu speciālistu piesaiste, prioritāšu un rīcību plānošana ilgtermiņā, kas veicinās vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu visiem novada iedzīvotājiem. Nepieciešama savlaicīga tālāko darbību un atbalsta plānošana pēc projekta “Atver sirdi Zemgalē!” beigām.

Bauskas novadā ir 4446 personas ar invaliditāti (Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas dati, 01.01.2020), reģistrēti 217 bērni ar invaliditāti (Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas dati, 01.01.2019).

Pašvaldību sociālie dienesti sniedz izziņas par trūcīgas vai maznodrošinātas personas (ģimenes) statusa piešķiršanu un piešķir pabalstus dzīvokļa apkures izdevumiem, malkas iegādei, bērna izglītošanai un audzināšanai, GMI (garantētā minimālā iztikas) līmeņa nodrošināšanai, medicīnas pakalpojumu apmaksai bāreņiem pēc pilngadības sasniegšanas sociālo garantiju saņemšanai, vienreizējus pabalstus ārkārtas situācijās. Palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā sniedz katras pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Pēc novadu apvienošanās nepieciešams izveidot vienotu kārtību palīdzības sniegšanai dzīvokļu/mājokļu jautājumu risināšanā.

Bāriņtiesas novada administratīvajā teritorijā īsteno bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību, sniedz palīdzību arī mantojuma lietu kārtošānā, gadā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus Bauskas novada teritoriālajās vienībās, kurās nav notāra, un pilda citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus.

Bāriņtiesas savā darbībā pamatojas uz Civillikumu, Bāriņtiesu likumu, Bērnu tiesību aizsardzības likumu un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī publisko tiesību principiem.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturto daļu bāriņtiesas ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums tiek publicēts pašvaldības mājaslapā. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta piekto daļu pašvaldības domei ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt no bāriņtiesām pārskatu par tās darbību.

Bāriņtiesas ik gadu sniedz statistikas pārskatus Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai (VBTAI) par bāriņtiesu darbu iepriekšējā gadā. Bāriņtiesu darbību bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzībā uzrauga un metodisko palīdzību sniedz VBTAI.

Bāriņtiesu mantojuma lietu kārtošānā un mantojuma apsardzībā metodisko palīdzību sniedz Tieslietu ministrija.

Normatīvie akti nosaka kārtību, kādā bāriņtiesas informē attiecīgas institūcijas (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (PMLP), Labklājības ministriju, Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrāciju, sociālos dienestus) par bāriņtiesu pieņemtajiem lēmumiem.

Bāriņtiesas veic informācijas ievadi Audžuģimeņu informācijas sistēmā (AGIS), Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas (NPAIS) un PMLP sistēmā.

Atbilstoši pašvaldību sniegtajai informācijai VARAM pašvaldību reorganizācijas plāna konstatējošo daļu ietvaros, visos novados kopā 2021. gada sākumā bāriņtiesās strādāja 22 darbinieki.

Sociālo pakalpojumu jomā trūkst kvalificētu speciālistu un atalgojums nav motivējošs, konkurētspējīgs, nepieciešama atbalsta sistēmas izveide jauno speciālistu piesaistei un esošo speciālistu kvalifikācijas paaugstināšanai un prasmju pilnveidošanai. Ikdienas darba uzlabošanai pietrūkst transporta, jāattīsta digitālo tehnoloģiju izmantošana pakalpojumu sniegšanā, tai skaitā virtuālo asistentu ieviešana, palīdzot senioriem izmantot tehnoloģijas, jāveicina datubāzu pieejamība arī mobilajās ierīcēs, vienlaikus nepieciešama dažādu datubāzu apvienošana, cross funkcionalitātes nodrošināšana. Sabiedriskais transports nenodrošina pakalpojumu sasniedzamību, nepieciešami inovatīvi risinājumi – transports pēc izsaukuma.

Pakalpojumu sniegšanu iespējams deleģēt NVO, kā arī novada ietvaros ieviest specializāciju pakalpojumu sniegšanā, paaugstinot to kvalitāti un efektivitāti. Liela uzmanība jāvelta preventīvajam darbam ar dažādām sabiedrības grupām un agrīnai intervencei, tai skaitā sociālo pedagogu pieejamībai visās skolās. Jāsekmē pakalpojumu klāsta pieejamība visā teritorijā vienmērīgi, iespējami tuvu iedzīvotāju dzīvesvietai, turpināms darbs pie grupu dzīvokļu izveides, vides un mājokļu pielāgošanas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Jāsekmē krīzes centru izveide un pieejamība visā novada teritorijā.

Jāturpina piesaistīt ES fondu finansējumu, jāsekmē sociālās uzņēmējdarbības attīstība un sadarbība ar uzņēmējiem sociālo jautājumu risināšanā. Sociālajā dienestā nepieciešama sabiedrisko attiecību speciālista un jurista ar specializāciju sociālo jautājumu risināšanai pieejamība.

Īstenojot **jaunatnes politiku**, tiek veikti pasākumi, lai radītu labvēlīgus apstākļus jauniešu personības attīstībai un līdzdalībai sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē.

Bauskas novadā aktīvi darbojas jauniešu biedrības „Laiks Jauniešiem”, „Jaunatne smaidam”, biedrība „Iecavas Jauniešu padome”, INICIO, biedrība „Mums pieder pasaule”.

Jauniešu nevalstiskās organizācijas nodarbojas ar jauniešu neformālās izglītību veicināšanu, labdarību, brīvprātīgo darbu un projektu īstenošanu, lai pilnvērtīgi sniegtu atbalstu dažādu sociālo grupu bērniem un jauniešiem, to integrēšanu sabiedrībā un veicinātu pilsoniskās sabiedrības aktivitātes celšanu.

Pašvaldība iesaistās Izglītības kvalitātes valsts dienesta īstenotajā ESF finansētajā projektā “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (PuMPuRS), kas vērsts uz izglītojamo motivācijas palielināšanu, lai riska grupā esošie jaunieši nepārtrauktu mācības priekšlaicīgi, kā arī izglītības turpināšanu un pašu jauniešu aktīvas līdzdalības veicināšanu ikdienas dzīvē un projektā “PROTI un DARI” ar mērķi motivēt un aktivizēt jauniešus, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu un nav reģistrējušies Nodarbinātības valsts aģentūrā.

Pašvaldībai jāaktivizē darbs ar vecākiem, lai visi obligāto izglītības vecumu sasniegušie bērni apmeklētu izglītības iestādes, nodrošinot bērnu tiesības uz izglītību. Daudzbērnu ģimeņu un trūcīgo ģimeņu atbalstam visos novados izveidoti dažādi atbalsta veidi un pabalsti.

1.5. Kultūrvide un sports

Kultūrvide

Bauskas novada teritorijā pēc Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem uz 2021. gada 13. jūliju atrodas 276 kultūras pieminekļi, tai skaitā 198 nekustamie kultūras pieminekļi, no tiem 120 valsts nozīmes un 78 vietējas nozīmes. Visvairāk kultūras pieminekļu atrodas bijušajā Bauskas novadā – 95, vismazāk Iecavas novadā – 17. 2022. gadā turpinās kultūras pieminekļu saraksta pārskatīšanas process, nosakot valsts, reģionālas un vietējas nozīmes kultūras pieminekļus.

Sadalījumā pa kultūras pieminekļu tipoloģiskajām grupām Bauskas novada teritorijā visvairāk ir arheoloģijas (apmetnes, senkapi, viduslaiku kapsētas, pilskalni, nocietinājumi), arhitektūras (muižu apbūve, pils, pilsdrupas, baznīcas un citas ēkas) un mākslas (gleznojumi, mēbeles, interjera apdare, durvis, kapu plāksnes, altāri, ērģeles u.c.) pieminekļu, ir arī viens pilsētībūvniecības piemineklis – Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, trīs vēsturiska notikuma vietas – Iecavas Brīvības piemineklis, režisora Alfrēda Amtmaņa-Briediša dzimtās mājas “Zvanītāju Bukas” Vecumnieku novada Valles pagastā un dzejnieka Viļa Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki” Bauskas novada Ceraukstes pagastā.

Novadā nav neviena reģistrēta industriālā kultūras pieminekļa, lai gan Bauskas vecpilsētā atrodas nozīmīgs 19.gads. vidus industriālais mantojums kā augšas dzirnavas un dzirnavu kanāls, Lodiņa alus fabrika un Lejas dzirnavas un dzirnavu kanāls. Industriālais mantojums šobrīd ir degradēts, bet nākotnē ir iespējama tā ekonomiskā attīstība. Industriālās ainavas pētījumu un konceptuālos risinājumus 2021.gadā veica LLU Vides un būvzinātņu fakultātes Ainavu arhitektūras un plānošanas katedras Profesionālā maģistru studiju kursa Industriālo teritoriju plānošana ietvarā *Dr.arch. prof. A.Ziemeļniece, Dr. arch. doc U. Īles* vadībā.

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis - Rundāles pils apbūves ansamblis kā nominācija “Rundāles pils apbūves ansamblis ar dārzu un meža parku” iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā un var tikt nominēts iekļaušanai starptautiskajā UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Rundāles pils kā vērtība iekļauta arī Latvijas kultūras kanonā kā īpašas nozīmes vieta novadā un visā Latvijā.

Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa – Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs – saglabāšana un attīstība būs viens no komplicētākajiem jautājumiem Bauskas novada

pašvaldībā tuvākajā nākotnē. Vecpilsētas stāvoklis vērtējams kā kritisks gan no ēku fiziskā stāvokļa, gan teritorijas izmantošanas viedokļa. Tās saglabāšanu un izmantošanu apdraud šķērsojošā tranzīta plūsma pa autoceļu A7/E67. Lielās pārvadājumu fūres ievērojami lielā skaitā brauc tieši cauri šai, citādi romantiskajai un kultūrvēsturiski piepildītajai vecpilsētas ainavai, atstājot gājēju ietves malā -trokšņu, ēnu, garāmbraucošo auto vēja brāzmu un gāzu izmešu aplaimotu. (LLU, Ainavu arhitektūras un plānošana, 2021)

Novadā ir plašs un daudzveidīgs kultūrvēsturiskais mantojums, kas veiksmīgi iekļaujas gan kultūras dzīves, gan tūrisma aprītē, tomēr finansējums tā uzturēšanai, saglabāšanai un atjaunošanai ir nepietiekošs, daudzi kultūrvēsturiskā mantojuma objekti un to apkārtnes (muižu parki) ir degradētas teritorijas, pietrūkst sistēmiskas pieejas kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai. Nesakārtotas īpašuma tiesības un objektu īpašnieku pasivitāte un finanšu trūkums neveicina kultūras mantojuma saglabāšanu, līdz ar to pašvaldībai nepieciešams rast risinājumu tādu objektu pārņemšanai un apsaimniekošanai, nepieļaujot degradēšanos.

Kā prioritāte izvirzāma kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana un, sadarbībā ar sabiedrību un nozares speciālistiem, jāturpina darbs pie Bauskas vecpilsētas saglabāšanas un iedzīvināšanas, veicinot dzīvojamā fonda kvalitātes uzlabošanu, uzņēmējdarbības, t.sk. amatniecības un radošo nozaru attīstību, vietējo iedzīvotāju atpūtai un tūristu piesaistei labvēlīgas vides radīšanu. Pašvaldības struktūrā nepieciešams speciālists kultūrvēsturiskā mantojuma jautājumos.

Jāturpina uzsāktais darbs pašvaldības īpašumā esošo kultūras mantojuma objektu atjaunošanā un attīstībā – Bauskas pils, Bauskas rātsnams, Dreņģeru iebraucamā sēta, “Lejenieki”, Iecavas muižas apbūves daļa ar parku, Mežotnes pilskalns un Vīna kalns, Mežotnes baznīca, Svitenes muižas komplekss ar parku, Skaistkalnes muižas kungu māja, “Zvanītāju Bukas”.

Kā atsevišķa prioritāte izvirzāma nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, apzinot un apkopojot cilvēku atmiņās esošo informāciju, grāmatu izdošana par novadu kultūrvēsturi.

Pēdējos gados aktīvu darbību uzsākuši votu kultūras entuziasti. Voti ir somu-ugru tauta, kuras pārstāvji tika ievesti novada teritorijā 15. gs. un piedalījās Bauskas pils celtniecībā. Votu etniskās grupas pārstāvji ilgstoši dzīvojuši Bauskas, Vecsaules, Stelpes apkārtnē (Ķuņķi, Pliekšāni u.c.) un saglabājuši savu etnisko savdabību. Tas uzskatāms par unikālu novada nemateriālās kultūras mantojuma daļu.

Pašvaldības funkcijas **kultūras darba** organizēšanā, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, tautas jaunrades un sabiedriskās rošības, kultūras un mākslas politikas realizēšanā apvienotajā Bauskas novadā īsteno 21 dažādu nosaukumu kultūras iestādes – kultūras centri, kultūras nami, saieta nami, tautas nami, daudzfunkcionālais centrs. Lielākajai daļai kultūras iestāžu telpu tehniskais stāvoklis vērtēts kā labs vai ļoti labs.

2022. gada 1. janvārī Bauskas Centrālā bibliotēka atzīmē 100 gadus. Taču bibliotēkas telpas ir kritiskā stāvoklī un daļu no telpām ir aizliegts lietot. Nepieciešama jaunas bibliotēkas būvniecība. Pārbūve ir nepieciešama Bauskas Kultūras centram un Grenctāles kultūras namam. Nepieciešama jauna koncertzāle Bauskā.

Visos novados ir plašs **amatiermākslas kolektīvu** piedāvājums, kolektīvu skaits pēdējo piecu gadu laikā nav būtiski mainījies, bet dalībnieku skaitam ir tendence pieaugt.

Kultūras norisēm tiek izmantotas arī cita pašvaldību infrastruktūra – brīvdabas estrādes, dažādi laukumi, stadioni, skolu un citu pašvaldības ēku infrastruktūra un vietas brīvā dabā, muzeji, t.sk. brīvdabas estrādes. Brīvdabas estrādes nepieciešams atjaunot Bauskas pilskalnā, Codes ciemā, Brunavas pagastā.

Kultūrvides veidošanā un kultūras pasākumu pieejamībā sava loma ir arī baznīcām, kuras ir gan nozīmīgi arhitektūras pieminekļi ar mākslas vērtībām, gan kultūras pasākumu (koncerti, izstādes u.c.) norises vietas. Nozīmīgs sakrālais mantojums ir Sv. Gara Bauskas luterāņu baznīca, Skaistkalnes katoļu baznīca un kapenes, Mežotnes, Bērsteles, Codes, Iecavas baznīcas. Kops 2017.gada ir pieejama īstenota Sakrālā mantojuma finansēšanas programma, novērtējot sakrālā mantojuma nozīmi Latvijas kultūras un sabiedriskajā dzīvē, programmas mērķis ir sniegt valsts atbalstu sakrālā mantojuma restaurācijai un konservācijai. Latvijas lauku un pilsētu gadsimtu gaitā izkoptās kultūrvides neatņemama sastāvdaļa ir baznīcas, kas bagātina Latvijas ainavu, kā arī stiprina reģionus garīgi, materiāli un emocionāli.

Novadā tiek organizēti festivāli, tradicionālie gadskārtu svētki, novadu un pagastu svētki, valsts svētki, kapusvētki, amatierkolektīvu pasākumi, senioru pasākumi, Dzejas dienas, Mātes un Tēva dienas, Bērnu svētki, iesaiste Muzeju nakts un citos pasākumos valsts mērogā u.c.

Novadā ir bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Ir saglabājušās tradīcijas strādāt koordinēti Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšanā, tiek rīkotas visu četru bijušo novadu kultūras darba koordinācijas sanāksmes, tautas mākslas kolektīvu skates notiek saskaņoti visā Bauskas novada teritorijā.

Atšķirīgs ir līdzšinējo novadu kultūras darba organizatoru darba stils un organizatoriskā struktūra, kultūras jomas finansēšanas kārtība, kultūras iestāžu norišu skaits un apmeklētība.

Kultūras norišu organizēšanā nepieciešama pasākumu prioritizēšana (reģionāls un vietējas nozīmes) un savstarpēja saskaņošana, mārketinga aktivitātes, lai izvairītos no pasākumu vienlaicīgas norises un savstarpējas konkurēšanas. Jāveido atsevišķs piedāvājums jauniešu auditorijai, izpētot arī iespēju pasākumu organizēšanai ārpus tradicionālā laika, naktīs, meklējot netradicionālus risinājumus. Jāveicina sadarbība un pieredzes apmaiņa, paaudžu sadarbība. Jāmeklē idejas kultūras pasākumu iedzīvināšanai visa gada garumā, jāattīsta digitālie risinājumi, pasākumu straumēšanas iespējas, veicinot pieejamību. Jāveido vienots tūrisma un kultūras produkts. Jāuzlabo statistikas apkopošana un publiskošana.

Jānovērš atšķirības amatierkolektīvu vadītāju atalgojumā dažādās teritorijās un iestādēs. Būtiska nākotnē būs nozares speciālistu paaudžu maiņa, jaunu speciālistu piesaiste, kapacitātes paaugstināšana un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana. Lielāka NVO iesaiste un iekļaušana kultūras darbā tuvinātu šo jomu iedzīvotāju vēlmēm, vajadzībām.

Nepieciešams turpināt kultūras centru infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanu un pilnveidošanu gan lauku pagastos, gan pilsētās, t.sk. lemjot par Bauskas kultūras centra pārbūvi un atjaunošanu vai jaunas ēkas būvniecību. Bauskas vecpilsēta attīstāma kā multifunkcionāla kultūrvide. Codes pagasta kultūras norisēm nepieciešama atbilstoša infrastruktūra.

Kultūrvides attīstību ietekmēs Covid-19 pandēmijas sekas, kas mainīs sabiedrības paradumus un amatiermākslas procesus. Sabiedrībā parādās pieprasījums pēc pasākumiem, kuros gūt pieredzi, nevis tikai pasīvi vērot. Kultūras darba organizācijām būs izaicinājums mainīties un pilnveidoties, , mazinot Lietuvas pierobežā nomales un atstumtības sajūtu.

Svarīga nozīme ir starpnozaru sadarbībai, piemēram, attīstoties kultūrtūrismam. Kultūra ir kā tilts starp pagātni un nākotni – jo dinamiskāka pašreizējā dzīve, jo nopietnāka ir sabiedrības interese par vēsturi, kultūrvēsturisko mantojumu.

Bauskas novadā darbojas seši muzeji, četri novadpētniecības centri/ekspozīcijas un četras kolekcijas. Visi muzeji ir akreditēti un ir Latvijas Muzeju biedrības biedri. Akreditētajiem muzejiem ir izstrādātas un apstiprinātas attīstības stratēģijas.

Bauskas novada lielie, starptautiski zināmie un apmeklētāju iecienītie muzeji – Rundāles pils muzejs, Bauskas pils muzejs, Bauskas muzejs, kā arī Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle – ir

ļoti nozīmīgi ne vien kā muzeji, bet arī kā kultūrvides veidotāji, savā ziņā tie ir kā novada zīmols ar senām tradīcijām, lielu apmeklētāju skaitu un nozīmīgiem krājumiem, tradicionāliem pasākumiem un vērienīgām izstādēm.

Turpināms darbs pie kultūras mantojuma krājuma veidošanas muzejos, restaurācijas, izpētes, pieejamības nodrošināšanas. Nepieciešama materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma digitalizācija, informācijas apkopošana par izciliem novadniekiem, māksliniekiem, novada vēsturi. Izkopjama un attīstāma novada pagātnes tradīcijās balstīta kultūrtelpa.

Bauskas novadā darbojas 57 **bibliotēkas**, no tām 19 – izglītības iestāžu bibliotēkas (Kultūras informācijas sistēmu centrs, 01.01.2019).

Bauskas Centrālā bibliotēka (CB) veic publiskās bibliotēkas, novada centrālās bibliotēkas un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. CB nodrošina pakalpojumu pieejamību Bauskas novada iedzīvotājiem, tajā skaitā studentiem, pedagogiem, uzņēmējiem, bērniem un jauniešiem, senioriem, sociāli mazaizsargātiem iedzīvotājiem un katram interesentam. Bibliotēkas resursi pieejami klātienē un attālināti. Bibliotēkā iespējams izmantot datorizētas darbavietas, pieejams bezvadu internets. Notiek tematiski un lasīšanas veicināšanas pasākumi, lekcijas, semināri, radošas nodarbības un izbraukuma laboratorijas novadā un ārpus novada esošos uzņēmumos un iestādēs.

Visas publiskās bibliotēkas ir akreditētas. Pieejams daudzveidīgs grāmatu, citu iespieddarbu, elektronisko izdevumu un datu bāzu piedāvājums, visās bibliotēkās ir pieejams interneta pieslēgums, datortehnikas nodrošinājums. Izveidojušās labas pasākumu tradīcijas un sadarbība ar izglītības iestādēm, muzejiem, tūrisma informācijas punktiem, kultūras namiem un citām iestādēm. Bibliotēku speciālisti regulāri pilnveido profesionālās zināšanas un prasmes, izmantojot Kultūras informācijas sistēmu centra, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Bauskas Centrālās bibliotēkas un citu institūciju piedāvātās iespējas.

Bauskas novadā nepieciešams izstrādāt vīziju bibliotēku attīstībai, ņemot vērā, ka bibliotēkas daudziem iedzīvotājiem ir arī kultūrvietas mūžizglītības atbalstam, kur kvalitatīvi un radoši pavadīt brīvo laiku un socializēties, apgūt un izmantot digitālās prasmes, īpaši senioriem un sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām. Nepieciešams atbilstošs IKT nodrošinājums, jaudīgāks interneta pieslēgums, infrastruktūras sakārtošana un modernizēšana.

Bauskas Centrālā bibliotēka aktīvi strādā gan vietējā gan pārrobežu līmenī. 2014.gadā tika izstrādāta un ieviesta uzņēmējdarbības bibliotēku stratēģija piecām bibliotēkām Latvijā un Lietuvā, bibliotēka veicina digitālās prasmes iedzīvotājiem. 2019. gadā bibliotēkas aktivitātes iekļuva "Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2019" top desmitniekā - 3. vietu ieguva izstāde "Bauskas bibliotēkā modē grāmatas". Balvu "Gada bibliotekārs Zemgalē 2020" saņēma Bauskas CB datorsistēmu administrators. 2021. gadā bibliotēka uzstādīja pirmo grāmatu pakomātu Latvijā, dodot iespēju grāmatas saņemt lasītājam ērtā laikā. Taču savu simtgadā 2022.gadā bibliotēka sagaida nepiemērotās un grūti pieejamās telpās, tādēļ nepieciešama jauna un moderna bibliotēkas ēka. Bibliotēka turamāko attīstību plāno kā ģimenes bibliotēka, lai veicinātu visas sabiedrības iesaisti un integrāciju.

Vecumnieku pagasta Vecumnieku bibliotēkā telpas ir šauras un risināms jautājums par to paplašināšanu vai pārcelšanu uz citām telpām. Vecsaules pagasta Vecsaules bibliotēkā nepieciešams telpu remonts un modernizācija. Vairākās bibliotēkās aktuāla ir vides pieejamības nodrošināšana.

Bibliotēku darbiniekiem ir nepieciešamas plašas zināšanas un profesionālas kompetences, bet salīdzinoši zējais atalgojums jaunajiem speciālistiem nerada motivāciju izvēlēties darbu bibliotēkā.

Iedzīvotāju skaita samazināšanās un mainīgie procesi sabiedrībā rada jaunus izaicinājumus un nepieciešamību meklēt inovatīvus risinājumus lietotāju piesaistīšanā, apkalpošanā, esošo pakalpojumu nodrošināšanā un jaunu pakalpojumu ieviešanā, piemēram, grāmatu pakomāti, grāmatu nodošanas iekārtas, grāmatu un citu izdevumu apmaiņas punktu izveide, izstāžu stendi ārtelpā un citi.

Sports

Bauskas novadā ir daudzveidīga infrastruktūra sporta aktivitāšu norisei gan visiem iedzīvotājiem, gan augsta līmeņa sportistiem. Nozīmīgākais projekts, kas īstenots no 2017.-2020.gadam, bija daudzfunkcionālās sporta halles būvniecība Bauskā, kuru apsaimnieko Bauskas novada Bērnu un jauniešu sporta skola (dibināta 1955.gadā). Sporta hallē ar kopējo platību 3126,8 m² ir pieejams vieglatlētikas sektors, lielā spēļu zāle basketbolam un volejbolam, zāle cīņas veidu apguvei, trenažieru zāle, vieta dambretes un šaha treniņiem. Nepieciešams rekonstruēt Bauskas pilsētas stadiona tribīnes virs vieglatlētikas manēžas un atklātos sporta spēļu laukumus, Bauskas Valsts ģimnāzijas sporta zāli un īstenot sporta zāles būvniecības projektu pie Vecsaules pamatskolas.

Sporta zāles ir pieejamas Codes, Ceraukstes, Īslīces pagastos un Iecavas pilsētā, jaunas sporta zāles būvniecība notiek Skaistkalnē un Iecavā. Sporta nodarbībām tiek pielāgotas arī citas telpas.

Tiek organizētas aktivitātes dabā, kurām nav nepieciešama īpaša infrastruktūra – nūjošana, skrituļošana, velobraucieni, distanču slēpošana, vingrošanas nodarbības u.c.

Darbs profesionālās ievirzes sporta izglītības jomā tiek organizēts - Bērnu un jaunatnes sporta skola Bauskā, sporta skolā “Dartija” Iecavā un Vecumnieku sporta skolā, kā arī sporta biedrībās un klubos.

Bauskas novada izglītības iestādes piedalās dažāda mēroga sacensībās saskaņā ar valsts un starptautiskajiem kalendārajiem plāniem licencēto sporta programmu veidos. Izglītojamie piedalās Bauskas novada skolēnu sporta spēlēs, Zemgales reģiona bērnu un jauniešu spēlēs, Latvijas čempionātos atbilstošās vecuma grupās, Latvijas Jaunatnes un pieaugušo Olimpiādē, sporta skolas starpgrupu fiziskās sagatavotības sacensībās un turnīros. Labākie sportisti Latvijas izlases sastāvā sasniedz atzīstamus rezultātus pasaules līmeņa sacensībās.

Nepieciešama infrastruktūras pilnveidošana aktīvam dzīvesveidam – kompleksas un apgaismotas takas, trases (ziemā slēpošanai, vasarā nūjošanai, skrituļošanai), multifunkcionāli laukumi, infrastruktūras un aprīkojuma atjaunošana, modernizēšana gan telpās, gan stadionos. Sporta bāzēm ir nepietiekoša kapacitāte, tās ir pārslogotas, līdz ar to daudzi meklē iespējas sportot citos novados vai Rīgā. Nepieciešama Iecavas sporta skolas „Dartija” sporta nama renovācija, jāatjauno un jāpilnveido āra sporta laukumi.

Kopš 2018.gada novadā ir pieejams peldbaseins, Bauskas sporta skolas infrastruktūras objekts, paver lielas iespējas novada izglītojamajiem apgūt, pilnveidot peldēšanas prasmes visās vecuma grupās un pārējām sporta veidu nodaļām nodrošināt ātru atjaunošanās procesu pēc maksimālām slodzēm ikdienas treniņu procesā. Bauskas novada vispārizglītojošo skolu izglītojamie regulāri apmeklē jaunuzcelto peldbaseinu un apgūst pilnu peldēšanas apmācības programmu kvalificētu pedagogu uzraudzībā, īstenojot Sporta politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam, nodrošinot mācību satura realizāciju vispārējās izglītības iestādēs peldēšanas prasmes un ūdens kompetences apmācības apguvei visiem izglītojamiem apvienotajā novadā. Nepieciešams rast iespēju Iecavas un Vecumnieku sporta skolu izglītojamajiem apmeklēt baseinu rehabilitācijas nolūkos.

Nepieciešama sporta nodarbību bērniem dažādošana, paplašinot sporta veidu klāstu, īpaši meitenēm. Jāatjauno novadu un starpnovadu sporta spēļu/sporta svētku tradīcija. Ir iespējas

attīstīt sporta tūrismu, uzņemoties valsts vai pat starptautiska mēroga sacensību organizēšanu. Komandu sporta veidos trūkst līderu, problemātiski veidot komandas.

Nepieciešams attīstīt un stiprināt senioru sportu un aktivitātes cilvēkiem ar invaliditāti, iespēju ikvienam sportot visa mūža garumā, sākot no bērnības. Būtiski panākt, lai pēc sporta skolu absolvēšanas jaunieši turpina būt aktīvi sporta dzīvē. Vajadzīgs lielāks atbalsts sporta nometņu organizēšanā. **Tautas sports** popularizējams kā sabiedrības veselības veicinātājs, organizējot ārtelpā bezmaksas nodarbes ar modernu aprīkojumu. Nepieciešams attīstīt velosatiksmi un izbūvēt skriešanas celiņu infrastruktūru, lai veicinātu drošas iedzīvotāju fiziskās aktivitātes un veselīgu dzīvesveidu ikdienā.

Ar sporta un veselīga dzīvesveida popularizēšanu Bauskas novadā nodarbojas 30 biedrības un klubi, tai skaitā tehniskajos sporta veidos – 13 bijušajā Bauskas novadā, 9 bijušajā Iecavas novadā, viens bijušajā Rundāles novadā, 7 Vecumnieku novadā.

Bauskas novada pašvaldība un tajā ietilpstošie pagasti un pilsētas aktīvi piedalās gadskārtējā pasākumā Eiropas sporta nedēļa, Eiropas Komisijas iniciatīvā (**#BeActive**), „Olimpiskā diena”, „Pasaules sniega diena”, „Sporto visa klase” lai rosinātu sportu un fiziskās aktivitātes Eiropā. Sporta nedēļa saved kopā iedzīvotājus, valsts iestādes, sporta kustības, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privāto sektoru.

1.6. Uzņēmējdarbība

Uzņēmējdarbības pamatrādītāji

Bauskas novadā 2020. gada beigās bija reģistrēti 3698 nodokļu maksātāji (Valsts ieņēmumu dienests, 12.2020). Laika posmā kopš 2017. gada nodokļu maksātāju kopējais skaits nav būtiski mainījies, bijušo novadu griezumā nodokļu maksātāju skaits ir ar tendenci pieaugt, izņemot Rundāles novadu.

Bauskas novada teritorijā 2020. gada beigās bija reģistrētas 2840 fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicēji, no tiem 211 mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji. Sadalījumā pa novadiem – Bauskas novadā 1546/116, Iecavas novadā – 538/34, Rundāles novadā – 275/18, Vecumnieku novadā – 481/43.

Vērojama tendence darbaspēka svārstmigrācijā, Bauskas iedzīvotāji brauc strādāt uz Rīgu (34%), Ķekavas novadu (5,2%), Iecavas novadu (2,8%), Mārupes novadu (2,6%), Rundāles novadu (1,5%) un Jelgavu (1,1%).

43,5% iedzīvotāju strādā Bauskas novadā, 45% Rīgā un Pierīgā. Aptuveni 10 000 augsti kvalificētu darbinieki ir pieejami Bauskas novadā.

Bauskas novada teritorijā reģistrēti 3411 aktīvi uzņēmumi, lielākais skaits bijušajā Bauskas novadā – 1815, mazākais Rundāles novadā – 343 (SIA “Lursoft IT”, 19.04.2021).

Pēc tirgus sektora aktīvo uzņēmumu sadalījuma, Bauskas novadā (pēc reģistrācijas adreses) visvairāk ir komercsabiedrību un fizisku personu – saimnieciskās darbības veicēju, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību. Kopumā reģistrētas 62 pašvaldību budžeta iestādes.

Lielākajā daļā jeb 94,4% uzņēmumu nodarbināto skaits ir no 0 līdz 9, bet 3% uzņēmumu strādā 10-19 darbinieki, 1,8% uzņēmumu ir 20-49 darbinieki un tikai 20 uzņēmumos jeb 0,73% ir vairāk nekā 50 darbinieki (2019. gads)

Tirgus sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījumā pa uzņēmumu galvenajiem darbības veidiem 2019. gadā (Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā – turpmāk NACE 2. red.) lielākais uzņēmumu skaits darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē – 1007, no tiem 927 lauksaimniecībā (augkopība un lopkopība,

medniecība un saistītas palīgdarbības), vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, automobiļu un motociklu remonta jomā – 362, profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu jomā – 194 (juridiskie, reklāmas, arhitektūras, veterinārie u.c.), būvniecībā – 192 un apstrādes rūpniecībā – 179 (visvairāk pārtikas ražošanā, kokapstrādē, apģērbu, metālizstrādājumu ražošanā).

Reģionālais centrs Bauska nodrošina darbu tuvāko pašvaldību iedzīvotājiem, procentuāli visvairāk bijušā Rundāles novada (15,7%), Vecumnieku novada (4,3%) un Iecavas novada (3,2%) iedzīvotājiem (apvienotais profils – Bauskas novads, 2018).

Darbības jomas ar lielāko darba ņēmēju skaitu ir tirdzniecība (19,6% no visiem darba ņēmējiem), lauksaimniecība (18,2%), izglītība (17%) un apstrādes rūpniecība (9,5%) (Bauskas novads, 2020). Vidējā darba samaksa (bruto) Bauskas novadā (Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa, 2020):

- 956EUR (Pavisam, bez privātā sektora komersantiem ar nodarbināto skaitu <50);
- 936 EUR (Sabiedriskajā sektorā);
- 943 EUR (Vispārējās valdības sektorā);
- 997 EUR (Privātā sektora komersanti ar nodarbināto skaitu >=50).

Lauksaimniecībā lielākā daļa uzņēmumu nodarbojas ar graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšanu, jaukto lauksaimniecību (augkopība un lopkopība), dārzeņu audzēšanu. Bijušajā Vecumnieku novadā vairāk raksturīga lopkopība un mežistrāde, Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novados samērā liels kravu pārvadātāju īpatsvars. Bijušajā Bauskas novadā ir septiņi uzņēmumi, kas nodarbojas ar dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecību, savukārt Iecavas novadā četri uzņēmumi, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu.

Lauksaimniecības produktu ražošana un bioekonomika ir Bauskas novada pamatnozare, kurā pēdējos desmit gados ir veiktas ievērojamas investīcijas, kas atspoguļojas ražošanas apjomu pieaugumā. Uzņēmumi ar vislielāko apgrozījuma pieaugumu 2020. gadā (TOP 50) – 22 uzņēmumi ir graudaugu, pākšaugu un eļļas augu audzēšana (NACE 01.11) nozarē, pieaugums no 10 – 200%.

Ražai ir tendence pieaugt, pieaugošo sējumu platību un audzēšanas tehnoloģijas attīstības dēļ. Katru atsevišķo ražas gadu būtiski ietekmē meteoroloģiskie un vides apstākļi, kā arī citi mazāk būtiski faktori.

Bauskas novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma ir AS “Balticovo”, SIA “Lielzeltiņi” un SIA “Agrochema Latvia”, SIA “LRS MŪSA” – ar apgrozījumu virs 10 milj. EUR. Lielākais apgrozījuma pieaugums pēdējo trīs gadu laikā bijis metālapstrādes uzņēmumam SIA “VAIROG EU” un SIA “JNBūve”.

Bausku kā efektīvu ražošanas vietu ir izvēlējušies ārvalstu uzņēmumi, no tiem lielākie:

SIA “Lielzeltiņi” Linas agro grupas Lietuvā - specializējas putnu barības ražošanā, putnu gaļas ražošanā, produkcija tiek pārstrādāta p/f Ķekava, 50% no produkcijas kā augstas pievienotas vērtības produkti tiek realizēti Zviedrijā.

SIA “Gaižēni” pieder Nīderlandē reģistrētajam uzņēmumam “Agro Finance” un Dānijā reģistrētajai kompānijai “Livlande Holding”, uzņēmējam Īslīcē ir lielākais sivēnmāšu komplekss valstī, cūku kompleksā ”Tunkūni” Brunavas pagastā vienlaicīgi nobaro līdz 32 000 cūku.

Zviedrijas “Klippan Textil” AB meitas uzņēmums Latvijā SIA “Klippan–Saule”, kas nodarbojas ar pledu, segu, pārklāju, dzijas, vilnas kārsumu, pončo ražošanu.

Nīderlandes Van Ansem grupā ietilpstošais SIA “Baltic Devon Mink” nodarbojas ar ūdeļu audzēšanu.

SIA “Baltic Dairy Board” ir daļa no Vilvi grupas Lietuvā – specializējas augstas pievienotās vērtības piena produktu sastāvdaļu ražošanā un pārdošanā, kā arī piena un sūkalu atdalīšanā.

Bauskas novada lielākie uzņēmumi pārsvarā ir saistīti ar lauksaimniecisko ražošanu un pārstrādi, piemēram bijušā Rundāles novada sarakstā 9 no 10 uzņēmumiem ir zemnieku saimniecības, Vecumnieku novadā lielākie uzņēmumi nodarbojas ar kūdras ieguvī, koka izstrādājumu ražošanu un mazumtirdzniecību.

Bagātīgais lauksaimniecības reģions devis iespēju Bauskā attīstīties lielākajiem Latvijas un Baltijas graudkopības uzņēmumiem: “Latraps” ir Baltijā lielākais lauksaimnieku kooperatīvs ar vienu no filiālēm Bauskā. Kooperatīvs nodarbojas ar graudaugu apstrādi un loģistiku.

SIA “Uzvara-lauks” un ZS “Sējas” ir lielākie lauksaimnieki, kas nodarbojas ar ziemas un vasaras kviešu, rapša un miežu audzēšanu pārtikai, alus ražošanai, lopbarībai un sēklai. Pateicoties izdevīgajai loģistikai Bauskas reģionā darbojas virkne Baltijas mērogā nozīmīgi pārtikas ražotāji:

Lielākais olu un olu produktu ražotājs Ziemeļeiropā AS “Balticovo”,

Vistas gaļas, tās izstrādājumu un augstas kvalitātes lopbarību ražotājs SIA “Lielzeltiņi” (“Linās Agro Group”);

Bauskas novadā darbojas četri lieli cūkkopības kompleksi;

viens no vadošiem kombinētas lopbarības ražotājiem Latvijā SIA “LRS Mūsa”.

Alus un bezalkoholisko dzērienu ražotājs SIA “Bauskas Alus”, u.c.

Bauskas novadā darbojas vairāki, savas jomas Latvijas līderuzņēmumi elektronikas un aparātubūves jomā:

SIA “Vizulo” nodarbojas ar āra apgaismojuma, iekštelpu gaismekļu un prožektoru ražošanu, produkcija tiek eksportēta uz 33 pasaules valstīm.

SIA «Kvēle» nodarbojas ar elektroietaišu un energoapgādes objektu projektēšanu, izbūvi un ekspluatāciju.

Lielākie lauksaimnieki SIA “Uzvara-lauks” un ZS “Sējas”, ZS “Kaigari” ir diversificējuši ražošanu un darbību attīsta viesnīcu, restorānu un sabiedriskās ēdināšanas nozarē. SIA “Uzvara lauks” pieder viesu nams “Miķelis”, zemnieku sēta un ievērojama vēsturisko automobiļu kolekcija, ZS “Sējas” īpašumā ir Mazmežotnes muiža, kas atjaunojusi dabas taku un atzīstami darbojas kultūras pasākumu organizēšanā, sabiedrisko mēdiju gada balva kultūrā nominants 2021. gadā. ZS “Kaigari” ir viesu nama “Rožmalas” līdzīpašnieks.

Uzņēmējdarbības raksturojums, aktuālā informācija par notikumiem, atbalsta instrumentiem tiek publicēta pašvaldības tīmekļvietnēs.

Aktīvi tiek īstenoti pārrobežu projekti tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai. Bezdarba samazināšanā pašvaldības un sociālie dienesti sadarbojas ar darba devējiem, Nodarbinātības valsts aģentūru, citām valsts institūcijām.

Lai veicinātu uzņēmējdarbību pašvaldība investē infrastruktūrā, ir nodrošināti ūdenssaimniecības pakalpojumi pilsētās un visos ciemos. Pašvaldība atjauno gan pilsētas ielas, gan grants ceļus laukos. Atbilstoši uzņēmēju vajadzībām pašvaldība pārbūvēja ielas 7,27 km garumā uz industriālajām teritorijām un pašvaldības grants ceļus 62 km garumā.

No 37 pašvaldības bibliotēkām vienpadsmit bibliotēkās ir veiktas investīcijas un nodrošinātas darbavietas jaunajiem uzņēmējiem; bez pamata pakalpojumiem tiek finansētas

datu bāzes, ko izmanto gan uzņēmējdarbību studējoši jaunieši, gan arī pārējie interesenti; izstrādātas trīs neformālās izglītības apmācību programmas sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas vecuma posma skolēniem uzņēmējdarbības prasmju attīstīšanā.

Bauskas novada pašvaldībai pieder neapbūvēta teritorija 114 ha pilsētas austrumu daļā. Pilsētas centra pusē 29 ha paredzēti dzīvojamai un publiskajai apbūvei, 15 ha komercapbūvei un 70 ha rūpnieciskajai ražošanai.

Bauskas industriālā parka priekšrocības, galvenokārt, saistās ar parka ģeogrāfisko novietojumu. Bauska atrodas liela lauksaimniecības reģiona (gan Latvijas, gan Lietuvas pusē) vidū un Bauskas attīstība līdz šim cieši saistāma ar lauksaimniecības produkcijas ražošanu un pārstrādi.

Līdztekus Bauska atrodas starptautiskajā transporta koridorā E67 *Via Baltica* un spēj piedāvāt loģistikas, pārkraušanas un apstrādes iespējas izejvielām, materiāliem un produktiem, kas tiek pārvadāti transporta koridora ietvaros.

Bauskas industriālajā apbūves augstums atļauts līdz 7 stāviem un apbūves intensitāte atļauta līdz 150%. Bauskas industriālajā parkā ir pieejama ceļu (asfalts, tiešs pieslēgums A7 ceļam), elektroapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas, gāzes apgādes infrastruktūra. Iespējama un dzelzceļa infrastruktūras pieslēgumu izveide par pašvaldības līdzekļiem, kā arī nepieciešamo ēku un telpu izbūve par pašvaldības vai privāto operatoru līdzekļiem.

Bioekonomikas sektors ir reģionālās specializācijas piemērs. Nozarē nozīmīgākie uzņēmumi SIA Iecavnieks & Co, SIA Egg energy, SIA Baltic Dairy board, SIA I.S.D. Bioekonomikas attīstībai Bauskas novadā ir labvēlīgi apstākļi, t.sk. augsts īpatnējais lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības potenciāls uz vienu iedzīvotāju. Novadā ir attīstīta graudkopība un pārtikas pārstrāde. Augstā augsnes auglība un efektīva esošo dabas resursu izmantošana veicinājusi industriālās lauksaimniecības attīstību. Valstī kopumā augu valsts produktu eksports veido aptuveni 8,8% no kopēja eksporta, pārtikas rūpniecības ražojumi 9,2%, jeb 18% no Latvijas eksporta bilances. Potenciālās nišas investīcijām:

- agroparki;
- siltumnīcu saimniecības;
- esošo bioekonomikas nozaru blakusproduktu tālākā pārstrāde;
- jaunu bioekonomiku atbalstošo produktu ražošana (barība, mēslojums u.tml.);
- lauksaimniecības tehnikas apkalpošanas/tirdzniecības centri;
- specializēta izpētes, izglītības iestāde bioekonomikas jomā, kuru nenodrošina Latvijā/Baltijā esošās iestādes;
- zaļās enerģijas ražošana (saule, vējš u.c.).

Nacionālās nozīmes *Rail Baltica* projekts veicinās nodarbinātības palielināšanos būvniecības nozarē, apkalpojošā sfērā. Pēc pabeigšanas Iecavā tiks izveidots dzelzceļa servisa centrs 16 ha platībā, kas nodarbinās vairāk kā 500 darbinieku Iecavā un novadā kopumā.

Tūrisms

Bauskas novada izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums pie valsts galvenā autoceļa A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža veicina daudzu tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas un izmitināšanas uzņēmumu, atpūtas vietu un kompleksu, DUS un citu tranzīta koridora apkalpes uzņēmumu attīstību.

Bauskā un tās tuvumā atrodas daudzi tūrisma attīstībai nozīmīgi kultūrvēsturiskā mantojuma un citi apskates objekti. Izveidots plašs un daudzveidīgs piedāvājums, kas balstīts uz dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām – Mūsu un Mēmeli, citiem iekšējiem ūdeņiem, neskartu dabu un ainavām, valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļiem, t.sk. Bauskas vecpilsētu,

Rundāles pili, Rundāles pili, Mazmežotnes pili, sakrālo mantojumu, senām kulta vietām, militāro un padomju laika mantojumu, nemateriālo mantojumu, izkoptām vietējām tradīcijām. Saglabājot un attīstot arī Mežotnes pils un parka kompleksu ar izglītojošu un vizuāli kvalitatīvu saturu, tas tuvāko gadu laikā var pārtapt par vienu no iecienītākajiem kultūrtūrisma galapunktiem Latvijā, piesaistīt ievērojamu daudzumu vietējo un ārvalstu tūristu, un kļūst par svarīgu posmu jau šobrīd spožajā Bauskas novada piļu-muzeju “Zelta lokā”.

Bauskas novadā ir plašas iespējas tūrisma produktu attīstībai un jaunu radīšanai, t.sk. ūdenstūrisma, ekotūrisma attīstībai. Līdztekus tiem tiek radīti jauni apskates objekti. Tūrisma iesaistās ģimenes uzņēmumi.

Pēdējos gados uzlabotā autoceļa Vecumnieki–Nereta–Subate (P73) infrastruktūra Lietuvas pierobežā ir priekšnoteikums plašākai tūrisma attīstībai un tūristu piesaistei novada austrumu daļā.

Bauskas tūrisma informācijas centrs popularizē tūrisma un atpūtas objektu piedāvājumu, kas ir daudzveidīgs gan ģimenēm, gan grupām un individuāliem ceļotājiem. Izstrādāti vairāki tūrisma maršruti, kuros iekļauti kultūrvēsturiskā mantojuma objekti, ir iespējas darboties radošās darbnīcās, piedalīties degustācijās, izmantot telpas un vietas pasākumiem, izmantot labjūtes piedāvājumus (SPA, pirtis, rituāli). Plašas ir arī aktīvās atpūtas iespējas gan ūdenssporta, gan tehniskos sporta un atpūtas veidu cienītājiem, pieejamas izjādes ar zirgiem, paintbols, velonoma, ekskursijas ar kvadricikliem u.c.

Teritorijas attīstības indekss

Latvijas 110 novadu pašvaldību rangā pēc teritorijas attīstības indeksa jauno Bauskas novadu veidojošās pašvaldības 2019. gadā ieņēma 26.–67. vietu, no kurām augstākajā bija Iecavas novads, bet zemākajā Rundāles novads.

Visu Bauskas novadu veidojošo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos kā novadu galvenie ekonomikas specializācijas virzieni tika norādīti lauksaimniecība un lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, pārtikas ražošana, Vecumnieku novadam arī mežsaimniecība, kokapstrāde un kūdras ieguve. Kā otrā vai trešā specializācija noteikta transports, loģistika un tūrisma attīstība. Kā eksportspējīgas nozares ir tūrisms, īpaši bijušajos Rundāles un Bauskas novados, kā arī kūdras un koksnes eksports Vecumniekos.

Nākotnē novada izaicinājums būs darbaspēka pieejamība un piesaiste saistībā ar demogrāfijas prognozēm, lauksaimniecības lielo saimniecību un apdzīvojuma sabalansēšana, bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas pieprasījums un piedāvājums gan vietējā, gan starptautiskajā tirgū, vietējo energoresursu ražošana un izmantošana, inovāciju un zinātnes sasniegumu ieviešana, zemes racionāla izmantošana, industriālo teritoriju attīstība un degradēto teritoriju iedzīvināšana.

Uzņēmējdarbībai nepieciešams atbalsts gan valsts, gan vietējā līmenī, ilgtspējīga pārvalde, savstarpēja sadarbība. Veicināmi grantu konkursi, pašvaldību konsultācijas mazajiem uzņēmējiem, mājražotājiem un koprades telpu veidošana.

Lielākās problēmas uzņēmējdarbības veiksmīgai attīstībai ir transporta infrastruktūras kvalitāte (sezonālie grants ceļi, dzelzceļa attīstība, Bauskas pilsētas apvedceļa izbūve), nepietiekams interneta pārklājums, banku politika kredītu pieejamībā, brīvas lauksaimniecības zemes trūkums. Kā šķērslis minams labas biznesa izglītības un spēcīgu speciālistu trūkums darbam ar investoru piesaisti un projektu iniciēšanu, vadīšanu, zaļajiem iepirkumiem. Nepietiekama bijusi uzņēmēju sadarbība, kopīgu pakalpojumu (klasteru) piedāvājums, veicinot lauksaimnieku kooperatīvu, kopienu un NVO attīstību. Nepieciešama uzņēmēju izglītošana un ieinteresēšana aprītes ekonomikas ieviešanā.

Sudraba ekonomikas apstākļos arvien pieaugoša būs nepieciešamība pēc mūžizglītības, darbinieku kvalifikācijas celšanas, ieguldījumiem cilvēkkapitālā, atbalsta speciālistu piesaistei, veidojot un uzlabojot pašvaldību dzīvojamo fondu. Senioru un jauniešu sadarbība pieredzes apmaiņā un prasmju pilnveidošanā. Savukārt jauniešu iesaistei uzņēmējdarbībā jāpanāk atbalsta mehānismu ieviešana (nodokļu atlaides u.c.). Pilnveidojama uzņēmēju sadarbība ar izglītības iestādēm karjeras projektu attīstībā, Ēnu dienu organizēšanā, prakses vietu nodrošināšanā, nodarbinātībā vasarās, finanšu pratības uzlabošanā.

Tāpat kā daudzviet Latvijā, arī Bauskas novadā tūrisma attīstību ietekmē sezonālitate.

Rīgas tuvums neveicina tūristu naktsmītņu attīstību, tomēr ir iespējas veidot konferenču un sporta tūrisma piedāvājumu. Tūrisma jomā veidojami digitālie pakalpojumi, integrētas datu bāzes gan TIC darbiniekiem, gan tūristiem. Jāattīsta tūrisma klasteri, TIC un uzņēmēju sadarbība, mazo ražotāju un mājražotāju piedāvājuma popularizēšana.

Bauskas novada zīmola veidošana un lokālpatriotisma veicināšana būs viens no kvalitatīvas dzīves vides veicinošiem faktoriem.

1.7. Tehniskā infrastruktūra

Transporta infrastruktūra

Galvenā transporta maģistrāle ir valsts galvenais **autoceļš** A7/E67 Rīga–Bauska–Lietuvas robeža (Grenctāle). Autoceļš A7/E67 ir Eiropas autoceļa E67 posms – šis autoceļš posmā starp Tallinu un Varšavu tiek dēvēts par *Via Baltica* un ir autotransporta koridors, kas šķērso vairākas Austrumeiropas valstis. Ņemot vērā, ka autoceļš A7/E67 šķērso Bauskas vecpilsētu, svarīga ir apvedceļa plānošana un būvniecība, lai novirzītu tranzīta plūsmu ārpus Bauskas pilsētas vēsturiskā centra, uzlabotu vides kvalitāti un iedzīvotāju drošību. Novadu šķērso astoņi valsts reģionālie autoceļi.

Arvien lielāka nozīme ir novada austrumu daļu šķērsojošam valsts reģionālajam autoceļam P73 Vecumnieki–Nereta–Subate, kas pēc pārbūves ir alternatīva valsts galvenajam autoceļam A6 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža, lai ātri un ērti nokļūtu no Rīgas uz Daugavpili. Valsts vietējo autoceļu tīkls ir samērā blīvs, īpaši bijušo Bauskas un Rundāles novadu teritorijās (kopā 63 valsts vietējo autoceļu).

Valsts autoceļu kopējais garums Bauskas novada teritorijā pēc CSP datiem 2020. gadā bija 790 km, pašvaldību autoceļu garums – 1069 km. Aptuveni 34% no valsts autoceļiem ir ar melno (asfaltbetona vai citu bitumizēto) segumu, bet no pašvaldību autoceļiem tādi ir tikai 6,5%, visi pārējie ar šķembu un grants segumu.

Ceļu tīkls nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un novada centru, jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama. Gan valsts, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs, taču daudzviet ciemus savienojšie ceļi ir neapmierinošā stāvoklī, Bauskas novadā, tāpat kā valstī kopumā, jāpārbūvē sabrukušie valsts un pašvaldības autoceļu posmi. Grants seguma autoceļiem un ielām apdzīvoto vietu teritorijās daudzviet ir aktuāla apstrāde ar preputēšanas materiāliem.

Pašvaldību ielu garums Bauskas novadā bija 192 km, no tiem lielākā daļa jeb 99 km bijušajā Bauskas novadā, 45 km Vecumnieku novadā, 34 km Iecavas novadā un 14 km Rundāles novadā (CSP, 2020.gads). No kopējā ielu garuma 55,7% ir ar melno segumu. Lielākais ielu īpatsvars ar melno segumu ir bijušajā Rundāles novadā, bet mazākais – Vecumnieku novadā.

Pašvaldību tilti un satiksmes pārvadi Bauskas novadā – 42 tilti ar kopējo garumu 975,3 m un brauktuves laukumu 8926,8 m². No tiem divi tilti ir Bauskas pilsētā – pār Mūsas un Mēmeles upēm, kopējais garums 276,8 m (28,4% no visa novada pašvaldību tiltu

kopgaruma) un brauktuves laukums 4097 m² (45,9% no visa novada pašvaldību tiltu brauktuves laukuma) (VSIA "Latvijas valsts ceļi" Bauskas nodaļa). Kritiskā stāvoklī ir tilts uz Liepu ielas Grenctāles ciemā, tam plānota pārbūve 2022. gadā.

Piecās vietās Bauskas novada teritorijā ir gājēju tilti – divi Bauskā, viens Iecavā, kā arī gājēju tilts Jaunsauce-Brunava un vasaras sezonā tilts pie Mežotnes pils.

Bauskas novada ziemeļu daļu Iecavas un Vecumnieku teritorijā šķērso **dzelzceļa līnija** "Zilupe–Rēzekne 2–Krustpils–Jelgava–Tukums 2–Ventspils". Bijušajā Iecavas novada teritorijā atrodas dzelzceļa stacijas "Iecava" un "Zālīte", bijušajā Vecumnieku novadā stacijas "Misa", "Vecumnieki", "Taurkalne". 2000. gadā līnijā tika slēgta pasažieru vilcienu satiksme, pašlaik līnija tiek izmantota tikai kravas vilcienu satiksmei. No Misas stacijas atzarojas kūdras ieguvei izbūvētā šaursliežu dzelzceļa līnija uz dienvidiem līdz Briģu tīrelim.

Būtiski Bauskas novada attīstību ietekmēs Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnija **Rail Baltica**. Tā realizēšana nodrošinās starptautiska multimodāla satiksmes mezgla izveidi Rīgā, intermodāla kravu pārkraušanas termināla attīstību Salaspilī, kā arī būs pamats reģionu attīstībai, jo **Rail Baltica** ietvaros tiek plānota līdz 17 reģionālo staciju – mobilitātes punktu attīstība 12 pašvaldībās. Bauskas novada teritorijā plānotas divas reģionālās stacijas – "Iecava" un "Bauska". Iecavā tiks izveidots dzelzceļa servisa centrs 16 ha platībā. Perspektīvā ar dzelzceļa līniju varētu tikt savienots Bauskas industriālais un loģistikas parks.

Sabiedriskais transports

Plānotā **Rail Baltica** infrastruktūra būtiski mainīs ainavu, jo plānots izbūvēt gājēju pārejas, tuneļus, prettrokšņu sienas, dzīvnieku pārejas, uzbērumus un ierakumus, žogus.

Sabiedriskais transports ietekmē pašvaldības iedzīvotāju dzīves līmeni un ērtības. Bauskas novada teritorijā un visā Zemgalē iedzīvotāju intereses un vajadzības Sabiedriskā transporta padomē pārstāv Zemgales plānošanas reģions. Sabiedriskā transporta padomes lēmumu izpildinstitūcija ir VSIA "Autotransporta direkcija", kuras kompetencē ir reģionālās nozīmes maršrutu plānošana, izstrāde un sabiedriskā transporta pakalpojumu tarifu noteikšana un to izmaiņas.

No 2014. gada sabiedriskā transporta pakalpojumu pārzināšanas un organizēšanas funkcija ir centralizēta, veidojot vienotu reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu, kurā ietilpst reģionālo starppilsētu nozīmes autobusu maršrutu tīkls, reģionālo vietējās nozīmes autobusu maršrutu tīkls un visi dzelzceļa maršruti. Vienoto reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu pārzināšanas un organizēšanas funkcija ir nodota Sabiedriskā transporta padomei.

Sabiedriskais transports galvenokārt tiek izmantots, lai no savas dzīvesvietas iedzīvotāji nokļūtu uz mācībām, darbu un atpakaļ, kā arī ceļošanai. Novadā sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina gan vietējie, gan starppilsētu autobusi, kā arī autobusi, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus mācību gada laikā. Lielākā daļa iedzīvotāju ikdienas gaitās pārvietojas ar privāto autotransportu, kas nodrošina lielākas ērtības un elastīgāku laika plānošanu. Covid-19 pandēmija būtiski ietekmējusi sabiedriskā transporta izmantošanas paradumus gan drošības, gan attālinātā darba dēļ.

No novada centra attālāk esošo un retāk apdzīvoto teritoriju sasniedzamība ar sabiedrisko transportu ir nepietiekama, īpaši no tām apdzīvotām vietām, kas atrodas ārpus pagasta centriem. Autobusu satiksme ir būtisks faktors, lai iedzīvotāji varētu pilnvērtīgi iekļauties darba tirgū, piedalīties kultūras, sporta un interešu izglītības pasākumos gan novada ietvaros, gan citos novados un pilsētās, kā arī ceļošanai.

Bauskas novadā ir plašas iespējas mobilitātes punktu un dažādu mikromobilitātes veidu attīstībai, kuru situāciju nepieciešams apzināt. Kopējā mobilitātes tīklā liela nozīme ir

Latvijas–Lietuvas robežšķērsošanas vietām. Bauskas novada teritorijā šobrīd nav robežšķērsošanas vietas uz dzelzceļa, taču šis jautājums būs aktuāls līdz ar *Rail Baltica* projekta īstenošanu.

Attīstot videi draudzīgu transportlīdzekļu izmantošanu nepieciešams attīstīt **elektrouzlādes** vietas, kuras var izmantot gan elektroautomobiļu uzlādei, gan skūteru un skrejriteņu uzlādei.

Mobilitātes punktus ar *park&ride* iespējām nepieciešams attīstīt ne tikai pie Bauskas autoostas un plānotās *Rail Baltica* stacijas “Bauska” un “Iecava”, bet arī Vecumniekos un citās lielākajās apdzīvotajās vietās, kur ikdienā daudzi iedzīvotāji izmanto sabiedrisko transportu, t.sk. līdz autobusu pieturai nokļūstot ar personīgo auto vai velosipēdu.

Multimodālus mobilitātes punktus ar *park&ride* iespējām potenciāli varēs attīstīt pie *Rail Baltica* dzelzceļa plānotajām stacijām, veicinot videi draudzīga sabiedriskā transporta izmantošanu un nodrošinot vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu izveidi (autotransports, dzelzceļš, u.c.).

Veloceļu un velomaršrutu attīstība gan ikdienas, gan tūristu vajadzībām ir prioritāte gan mikromobilitātes attīstībā, gan veselības veicināšanā un aktīvā tūrisma attīstībā. Nepieciešama gan velomaršrutu, gan veloceļu izveide starp tūrisma objektiem.

Ūdenstransporta un ūdenstūrisma attīstībai nepieciešams attīstīt labiekārtotu laivu pietātņu tīklu Lielupē un tās satekupēs Mūsā un Mēmelē, Iecavā un citās upēs.

Zemgales un Sēlijas savienojamībai, uzņēmējdarbības un arī tūrisma attīstībai liela nozīme plānotajai autoceļa Bauska–Jaunjelgava–Aizkraukle jeb “**Zemgales josta**” izbūvei, Neapmierinoša ir vairāku valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmu kvalitāte, novadā ir ļoti liels pašvaldību ielu un autoceļu īpatsvars ar grants un šķembu segumu.

Nepieciešams veicināt vienotu pasažieru pārvadājumu tīklu un mobilitātes punktu izveidi, īpaši pēc *Rail Baltica* dzelzceļa izbūves (autotransports, dzelzceļš, mikromobilitāte u.c.), veicināt mikromobilitātes attīstību, pilnveidojot un attīstot infrastruktūru. Sekmēt kvalitatīva ceļu tīkla izveidi novada attīstības centru sasniedzamībai. Veicināt autoceļu un sabiedriskā transporta attīstību, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pēc iespējas ātrāku pakalpojumu saņemamību, optimizēt skolēnu pārvadājumus. Sekmēt videi draudzīgu transporta veidu attīstību. Sekmēt veloceļu attīstību, velomaršrutu izstrādi un to integrēšanu kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā. Atbalstīt robežas šķērsošanas infrastruktūras attīstību un kvalitātes uzlabošanu saskaņā ar starptautiskajiem standartiem.

Siltumapgāde un elektroapgāde

Bauskas novadā **elektroapgāde** tiek nodrošināta pa 110 kV, 20 kV un 0,4 kV elektropārvades līnijām, trijām 110/20 kV transformatoru apakšstacijām – “Iecava”, “Stelpe” un “Bauska”. Novadā nav valsts HES un TEC, bet ir divas privātas mazās hidroelektrostacijas – “Grīnvaldes ūdensdzirnavas” bijušajā Iecavas novadā un “Rundāles dzirnavu HES”.

Bauskas novadā ir četras koģenerācijas stacijas. Bauskas koģenerācijas stacijā iespējama siltuma un elektrības ražošana ar kopējo jaudu 7,8 MW (3,8 MW elektrībai un 4 MW siltumam), taču stacijai mainījušies īpašnieki un tā kopš 2017.gadā ir dīkstāvē. Kā kurināmais siltumapgādē tiek izmantota šķelda vai dabas gāze. Jāsekmē elektroenerģija ražošana no vietējiem atjaunojamiem resursiem (saules enerģija, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija). Siltumenerģijas ražošanā potenciāls ir siltumenerģijas apgūšanai no rūpniecības un komunālās saimniecības uzņēmumiem.

Ceraukstes, Gailišu, Codes un Iecavas pagastus šķērso **maģistrālie gāzes vadi** ar spiedienu virs 1,6 Mpa: Rīga–Viļņa (Dn 500 mm), Rīga–Paņeveža (Dn 700 mm) un Iecava–Liepāja

(Dn 500 mm), kā arī maģistrālais gāzes vads ar spiedienu 1,6 Mpa: Ziemeļi–Rīga bijušajā Iecavas novadā.

Novada teritorijā ir piecas gāzes regulēšanas stacijas (GRS) – “Bauska”, “Code”, “Iecava”, “Ziemeļi” un “Uzvara”. Sadales gāzes vadi atrodas un gāzes apgādes sistēma izveidota Bauskā, Ceraukstes, Codes, Gailīšu, Iecavas, Īslīces, Mežotnes, Rundāles, Svītenes un Vecumnieku pagastos, tā sastāv no zema, vidēja un augsta spiediena gāzes tīkliem un to noslēgierīcēm, gāzes regulēšanas punktiem un iekārtām.

Bauskas novada teritoriju šķērso arī Krievijai un Lietuvai stratēģiski svarīgie **maģistrālie naftas vadi**: Polocka–Ventspils un Polocka–Mažeiki.

Sakaru infrastruktūra

Bauskas novada teritorijā **pasta pakalpojumus** nodrošina VAS “Latvijas pasts” pasta pakalpojumu sniegšanas vietas – 9 pasta nodaļas, vēl 10 vietās pasta pakalpojumi ir pieejami pēc pieprasījuma, pieejamas 27 vēstuļu kastītes, divi pakomāti Bauskā – tirdzniecības centrā “RIMI” un pasta centrā “Bauska”. Piegādes pakalpojumus sniedz *Circle K* degvielas uzpildes stacijas Bauskā un Grenctālē. Novadā izvietoti SIA “Omniva” pakomāti, kā arī DPD paku skapji *Pickup Station*. Attīstās arī kurjerpasta pakalpojumi, tomēr attālākās apdzīvotās vietās arī šie pakalpojumi ne vienmēr ir pieejami.

Bauskas novada teritorijā izvietoti visu populārāko **mobilo sakaru** operatoru (“LMT”, “BITE”, “TELE2”) torņi, tomēr to pārklājums nav vienmērīgs, īpaši mežu un pierobežas teritorijās. Mobilo sakaru un mobilā interneta pakalpojumu uzlabošanai nepieciešams apzināt “baltās teritorijas”, vietas, kur pārklājums ir nepietiekošs.

Telefonsakarus fiksētajā tīklā nodrošina SIA “Tet”, kas piedāvā arī interneta un kabeļtelevīzijas pakalpojumus lielajās apdzīvotajās vietās, kā arī virszemes televīziju.

Strauji attīstās dažādu pakalpojumu sniedzēju viedtelevīzijas pakalpojumi, iedzīvotāji izmanto arī satelīttelevīzijas iespējas. Tirgus piedāvājums šajās jomās ir ļoti plašs un nav pieejami statistikas dati par operatoriem un pakalpojumu saņēmējiem, īpaši par mobilajiem risinājumiem, kas ļauj pakalpojumus izmantot jebkur, kur pieejams internets.

VAS “Latvijas valsts radio un televīzijas centrs” nodrošina virszemes televīzijas apraidi, kā arī, realizējot 2012.-2015.g. ERAF līdzfinansēto projektu “Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīkla attīstība lauku reģionos” (Platjoslas projekta 1.kārta) un 2016.-2023. g. ERAF līdzfinansēto projektu “Elektroniskās sakaru infrastruktūras pieejamības uzlabošana lauku teritorijās” (Platjoslas projekta 2. kārtā), tādējādi nodrošinot **platjoslas elektronisko sakaru** infrastruktūras izbūvi teritorijās (tai skaitā Bauskas novadā), kur tā nav pieejama un ekonomisku apsvērumu dēļ elektronisko sakaru komersanti nav ieinteresēti izvērst elektronisko sakaru tīklu infrastruktūru.

Šobrīd Bauskas novada teritorijā ir izveidots plašs vidējās jūdzes **optisko šķiedru kabeļu tīkls** vairāk kā 165 km kopgarumā ar 20 pieslēguma punktiem, kuru lieto gan fiksēto gan mobilo sakaru operatori, kas balstoties uz šī tīkla iespējām nodrošina balss, datu pārraides un interneta, kā arī viedtelevīzijas un kabeļu televīzijas pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Atbilstoši Satiksmes ministrijas izstrādātajam un Ministru kabinetā apstiprinātajam Elektronisko sakaru nozares attīstības plānam 2021.–2027. gadam, kurā ir iekļauti pasākumi gan vidējās jūdzes, gan pēdējās jūdzes infrastruktūras izvēšanai un pieslēgšanai platjoslas optikas tīklam, tā veiksmīgai īstenošanai plānošanas reģioniem sadarbībā ar pašvaldībām ir jāizvirza attiecīgas prasības, kas būs atbilstīgas to stratēģijām un attīstības prioritātēm.

Bauskas novadam jāiesaistās prasību definēšanā gan vidējās jūdzes un pēdējās jūdzes infrastruktūras izvērsšanai, izmantojot Platjoslas optikas tīklu, gan veidojot pieslēgumus izglītības iestādēm, bibliotēkām un pašvaldības iestādēm un uzņēmumiem, gan 5G tīklu infrastruktūras izvērsšanas veicināšanai gar autoceļu A7/E67 (*Via Baltica*) un projektējamo *Rail Baltica* trasi.

Komunālā saimniecība un pakalpojumi

Bauskas novadā **ūdens apgādei** pamatā tiek izmantoti pazemes ūdeņi, kuru iegūšanai izmanto artēziskās akas. Būtiski ir uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti, uzstādot atdzelžošanas iekārtas, kā arī modernizēt ūdens sagatavošanas un padeves sistēmas.

Kanalizācijas sistēmu uzdevums ir savākt sadzīves, rūpnieciskos un lietus notekūdeņus, novadīt savāktos notekūdeņus uz attīrīšanas iekārtām tā, lai neattīrītie notekūdeņi vai daļa no tiem nenonāktu atklātos ūdens baseinos. Lai nodrošinātu kanalizācijas infrastruktūras attīstību tiek īstenoti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti.

Bijušajā Bauskas novadā centralizētās **siltumapgādes** sistēmas ir izveidotas Bauskas pilsētā, Ceraukstes, Īslīces un Mežotnes pagastos. Codes, Brunavas, Gailīšu, Dāviņu pagasta un Vecsaules pagastos netiek nodrošināta centralizēta siltumapgāde. Visas māsaimniecības ir nodrošinātas ar individuālo apkures sistēmu. Daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām un sabiedriskajām iestādēm ir lokālā siltumapgāde. Kā galvenais kurināmai tiek izmantota malka. Bijušajā Iecavas novadā centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta Iecavā, pārējās novada apdzīvotajās vietās (Dzimtmisā, Zālītēs, Rosmē u.c.) ir izvietotas individuālās apkures sistēmas. Rundāles novadā siltumapgāde tiek nodrošināta atsevišķām ēkām Pilsrundāles un Saulaines ciemos, Vecumnieku novadā – Vecumniekos, Misā un Vallē.

Pārējās apdzīvotajās vietās un viensētās tiek izmantota lokālā vai individuālā apkure. Lielākie uzņēmumi siltumapgādi pašu vajadzībām nodrošina ar savām katlumājām.

Komunālo pakalpojumu nodrošināšanā Bauskas novadā ir laba tehniskā nodrošinājuma bāze, kas pakāpeniski tiek atjaunota, inženierkomunikāciju tīkli tiek uzlaboti un paplašināti, izveidotas klientu datu bāzes. Ūdensvada un kanalizācijas tīklu, siltumtrašu un ielu apgaismojuma tehniskais stāvoklis bijušajos novados ir atšķirīgs, nepieciešama tā izvērtēšana. Neatjaunotajos inženierkomunikāciju tīklos ir zudumi, problemātiska ir neliela apjoma ūdens ieguves vietu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu, arī mazo katlumāju, uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo mazā pieslēgumu skaita dēļ tās darbojas ar zaudējumiem, energoresursu cenu pieaugums izraisa tarifu paaugstināšanu, bet iedzīvotāju zemā maksātpēja rada parādu veidošanos.

Komunālo pakalpojumu efektīvizēšana, modernizēšana un izmaksu optimizēšana būs tuvākās nākotnes galvenie izaicinājumi. Kā mērķi izvirzāmi arī dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšana, notekūdeņu savākšana un tās jaudu palielināšana, novadīšana uz attīrīšanas iekārtām, nepieļaujot nonākšanu ūdenstecēs, kā arī kvalitatīva notekūdeņu attīrīšana, samazinot piesārņojošo vielu nonākšanu vidē.

Vietās, kur samazinās iedzīvotāju skaits, palielinās komunālo pakalpojumu izmaksas uz vienu iedzīvotāju. Viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas tarifa lielumu, ir atkritumu apstrādes tehnoloģiskie risinājumi, kādus reģiona pašvaldības kopā ar poligona apsaimniekotāju izvēlējušās, lai nodrošinātu savā atkritumu apsaimniekošanas reģionā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanu. Būtiski jāpalielina gan dalīto atkritumu vākšana, gan pārstrāde. Atkritumu apsaimniekošanas nozares pārveidei būs nepieciešamas pašvaldības investīcijas.

Pašvaldības nekustamie īpašumi un dzīvojamais fonds

Bauskas novada pašvaldību īpašumā ir 2513 zemes vienības ar kopējo platību 6880, 3977 ha. Tās pēc bilances ietver zemi zem būvēm, kultivēto zemi, atpūtai un izklaidei izmantojamo zemi, pārējās zemes, arī pašvaldību turējumā nodoto valsts un pašvaldību zemi, ieguldījuma īpašumus – būves. Pašvaldībām pieder 1824 būves un 516 dzīvokļu īpašumi.

Pašvaldības īpašumā ir arī 1976 kustamās mantas vienības, tostarp tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, transportlīdzekļi, bibliotēku fondi, literārie un mākslas oriģināldarbi, kultūras un mākslas priekšmeti, datortehnika, sakaru iekārtas un cita biroja tehnika, pārējie iepriekš neklasificētie pamatlīdzekļi.

Pašvaldību dzīvojamais fonds visos novados nav atjaunots, nav notikusi jaunu daudzdzīvokļu namu celtniecība, bet padomju gados celto namu tehniskais stāvoklis vērtējams kā slikts. Nepieciešama pašvaldību dzīvojamā fonda apzināšana un tehniskā stāvokļa novērtēšana. Jāturpina darbs pie ēku energoefektivitātes uzlabošanas piesaistot ES struktūrfondus, izglītojot māju iedzīvotājus jautājumos par ēku apsaimniekošanu, uzturēšanu un iespējām piesaistīt ESF līdzekļus dzīvojamo ēku uzlabošanai, pieejamo atbalstu projektu sagatavošanā.

Daudzviet nepieciešama publiskās ārtelpas uzlabošana pie daudzdzīvokļu mājām – ietvju segumu atjaunošana, autostāvvietu ierīkošana, atpūtas un rotaļu zonu iekārtošana.

Bauskā prioritāri risināma degradētā Bauskas vecpilsētas dzīvojamā fonda sakārtošana. Jāturpina darbs pie sadzīves apstākļu uzlabošanu Bauskas pilsētas vecajā dzīvojamā fondā dzīvojošajiem – ūdens piegāde mājā, kanalizācijas sistēmas pievienošana centrālajai sistēmai, sauso tualetu likvidēšana, Jāturpina pagastu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju nodošana dzīvokļu īpašniekiem.

Kopumā pašvaldībās trūkst brīva dzīvojamā fonda speciālistu, jauno ģimeņu un reemigrantu piesaistei, nepieciešama jaunu, pieejamu mājokļu būvniecība. Turpināms darbs pie citiem mērķiem izmantotu ēku, piemēram, dienesta viesnīcu pārveidošanas par dzīvojamo fondu. Jāveicina sadarbība starp pašvaldību un privātiem attīstītājiem jauna dzīvojamā fonda celtniecībai, veidojot publisko – privāto partnerību.

Kapu saimniecība

Bauskas novadā atrodas 152 kapsētas, bijušajā Bauskas novada teritorijā – 72 kapsētas, to kopējā platība ir 67,14 ha (11 kapsētās apbedīšanas pēdējos gados vairs nenotiek). Iecavas novadā – 20 kapsētas, no kurām darbojošās ir 14, kopējā platība 16,21 ha. Rundāles novada teritorijā atrodas 15 kapsētas ar kopējo platību 27,7 ha, no kurām apbedījumi notiek 10 kapsētās. Vecumnieku novada administratīvajā teritorijā ir 43 pašvaldības kapsētas.

Nepieciešams turpināt kapu digitalizāciju, uzlabot gan uzskaiti, gan apsaimniekošanas pasākumus. Kapsētu infrastruktūras uzlabošanai jāizbūvē vai jāatjauno ūdens ņemšanas vietas, jāierīko auto stāvlaukumi, atkritumu konteineri pie lauku kapsētām, jānodrošina tualetu pieejamība. Ņemot vērā tendences arvien biežāk izvēlēties kremāciju, aktuāls var būt jautājums par kolumbāriju veidošanu.

1.8. Sabiedriskā drošība un kārtība

Pašvaldības policija bijušajā Bauskas novadā darbojas pašvaldības administrācijas sastāvā, Rundāles novadā ir nodarbināti divi pašvaldības policijas inspektori, Vecumnieku novadā administrācijas sastāvā ir Sabiedriskās kārtības nodaļa, Iecavas novadā šī funkcija ir deleģēta.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes (VP ZPR) Bauskas iecirknī atrodas Kriminālpolicijas nodaļa un Kārtības policijas nodaļa. Bauskas iecirknis apkalpo visu jaunā Bauskas novada teritoriju.

Salīdzinot CSP datus par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu novados 2016.–2020. gadā, redzams, ka tendences novados ir līdzīgas un noziedzīgo nodarījumu skaits samazinās. Savukārt, analizējot statistiku par reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaitu uz 10 000 iedzīvotājiem, secināms, ka augstākais noziedzības līmenis ir bijušajā Bauskas novadā, bet zemākais Rundāles novadā. Salīdzinot ar Latviju un Zemgales reģionu, Bauskas un Iecavas novada rādītāji vidēji ir augstāki.

Bauskā atrodas **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD)** Zemgales reģiona brigādes Bauskas daļa, tās posteņi atrodas Bauskā, Iecavā un Vecumniekos. Rundāles novadā nav izvietots VUGD postenis. VUGD posteņu izvietojums skatāms kontekstā ar kaimiņu novados izvietotajiem un statistiku, nepieciešams preventīvs darbs maldinošo izsaukumu skaita samazināšanai, kā arī brīvprātīgo kustības aktivizēšanai.

Kopumā 2020. gadā notikumu skaits ir samazinājies. Turpmāk nepieciešams palielināt preventīvo un izglītojošo darbu ugunsdrošības prasību ievērošanā, tai skaitā savlaicīgai elektroinstalācijas nomaiņai un bojātu elektroierīču lietošanai, dūmu detektoru uzstādīšanai u.c., skaidrojošām kampaņām par kūlas ugunsgrēku bīstamību un ietekmi uz apkārtējo vidi, jo Bauskas novadā visvairāk dzēsti ugunsgrēki dzīvojamās mājās un kūlas ugunsgrēki. Liels ir arī citu ugunsgrēku īpatsvars, starp tiem dzēstas nedzīvojamās ēkas, degošas automašīnas, atkritumu tvertnes, meži u.c.

Jāturpina attīstīt videonovērošanas kameru tīklu novadā, to mērķis ir rūpes par sabiedrību, sabiedrisko kārtību un novērst likumpārkāpumus.

1.9. Publiskā pārvalde un pakalpojumi

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – novada dome, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu. Saskaņā ar Pašvaldības domes vēlēšanu likumu, atbilstoši pašvaldības iedzīvotāju skaitam, Bauskas novada domē ievēlēti 19 deputāti.

Detalizēts apvienojamo pašvaldību iestāžu un struktūrvienību saraksts ar funkciju uzskaitījumu un darbinieku skaitu katrai pašvaldībai ir izstrādāts, pamatojoties uz MK 2020. gada 10. novembra noteikumu Nr. 671 “Pašvaldību institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārdales kārtība pēc administratīvo teritoriju robežu grozīšanas vai sadalīšanas” 8. punktu.

Visas apvienojamās pašvaldības ir izstrādājušas minēto MK noteikumu 1. pielikumu ar visu pašvaldības institūciju uzskaitījumu, norādot institūcijas veidu, kompetenci, finansējuma apjomu un citu institūcijas darbību raksturojošo informāciju, kas var būt būtiska apvienošanās procesā – pilna informācija par 43 jaunizveidojamām pašvaldībām, t.sk. apkopojumi par pašvaldību institūcijām publiski pieejami VARAM mājas lapā.

Pamatojoties uz ATR darba sanāksmēs panākto konceptuālo vienošanos, kā arī izvērtējot lietderības apsvērumus resursu izmantošanā, izstrādājot jaunveidojamās pašvaldības pārvaldes modeli, nolemts pašvaldības struktūras pilnveidošanu veidot pakāpeniski – sākotnēji neizstrādājot detalizētus reorganizācijas plānus, un nenosakot konkrētus uzdevumus un termiņus, kādos veicamas katras konkrētās iestādes vai struktūrvienības reorganizācija, to atstājot pašvaldības domes lēmšanā.

Pēc jaunā novada izveidošanas, pašvaldības struktūras pilnveidošana notiek pakāpeniski, atbilstoši situācijai līdz 2021. gada 31. decembrim. Atsevišķās jomās un nozarēs pārejas periods var tikt pagarināts, ņemot vērā iepriekš uzņemtas saistības, normatīvos aktus u.c.

Bijušā Bauskas novada pašvaldībai pieder 100% kapitāldaļas piecās kapitālsabiedrībās, Iecavas novada pašvaldībai – divās kapitālsabiedrībās. Vecumnieku novada pašvaldībai pieder 100% kapitāldaļas 3 kapitālsabiedrībās un 213 kapitāla daļas SIA “Piebalgas”, bet Rundāles novada pašvaldība nav dibinātāja un nav kapitāldaļu turētāja nevienā kapitālsabiedrībā.

Pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību Bauskas novada administratīvajā teritorijā – novada pilsētās un pagastos – nodrošinās reorganizācijas rezultātā izveidotas teritoriālās apvienības, kurās apvienotas teritoriālās vienības, piemēram, Iecavas apvienībā ietilpst Iecavas pilsēta un Iecavas pagasts.

Visā novadā teritorijā darbojas Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri (VPVKAC).

1.10. Budžets un finanšu saistības

Pašvaldību budžets ik gadu tiek apstiprināts ar novada domes saistošajiem noteikumiem, pēc nepieciešamības veicot grozījumus.

Bauskas novadu budžets sastāv no pamatbudžeta, ziedojumiem un dāvinājumiem. Galvenie finanšu rādītāji – pamatbudžeta ieņēmumi un izdevumi.

Bauskas novadu pamatbudžeta ieņēmumi bija 64 496 162 EUR. Kopumā lielāko daļu no pamatbudžeta ieņēmumiem veidoja nodokļu ieņēmumi (55,5%) un valsts budžeta transferti (42,9%)) (2020. gads).

2021. gadā plānotie ieņēmumi novadā ir mazākā apjomā nekā 2020. gadā – bijušajā Bauskas novadā tie plānoti 28 138 422 EUR (80,3% no 2020. gada izpildes), Iecavas novadā – 11 197 756 EUR (87,6 % no 2020. gada izpildes), Rundāles novadā – 4 890 649 EUR (83,5% no 2020. gada izpildes), Vecumnieku novadā – 10 205 039 EUR (94,4% no 2020. gada izpildes). Apvienotā Bauskas novada kopējie ieņēmumi 2021. gadā plānoti 60 709 212 EUR apjomā izpilde 62 118 441 EUR, jeb 102.32% apjomā no plānotā.

Pamatbudžeta izdevumos vislielāko īpatsvaru veido izdevumi izglītībai, jeb **29 663 761 EUR** vai 47,1 % no visiem pašvaldību izdevumiem. Otrā lielākā izdevumu pozīcija novada budžeta izdevumos ir ekonomiskā darbība jeb **10 211 102 EUR** (16,2%). Trešo lielāko īpatsvaru izdevumos sastāda izdevumi pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošanai **5 697 718 EUR** (9%) . Vismazākie izdevumi bijuši veselībai, sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

2021. gadā bijušā Bauskas novada izdevumi plānoti 32 061 352 EUR apjomā (93,1% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Iecavas novadā – 13 227 751 EUR (110% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Rundāles novadā – 7 259 044 EUR (124% apjomā no 2020. gada izdevumiem), Vecumnieku novadā – 13 610 476 EUR (128% apjomā no 2020. gada izdevumiem).

Kopumā apvienotā Bauskas novada izdevumi 2021. gadā plānoti 74 075 318 EUR apmērā, izpilde 64 530 775 EUR, jeb 87,12% no plānotā.

Bauskas novada pašvaldību kopējās ilgtermiņa finanšu saistības 2021. gada sākumā bija 41 514 868,24 EUR, no tiem 37 372 043,33 EUR veidoja aizņēmumi un 4 142 824,91 veidoja galvojumi.

1.11. Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācijai ar sabiedrību tiek izmantoti dažādi informēšanas veidi – informatīvie izdevumi, mājaslapas, sociālie tīkli. Pēc novadu apvienošanās tiks veidots viens informatīvais izdevums – “Bauskas Novada Vēstis”.

Bauskas novadā visām četrām bijušo novadu pašvaldībām ir katrai sava dizaina un struktūras mājaslapas, plānots izmantot vienotā Valsts reģionālās attīstības aģentūras (VRAA) platforma.

Iedzīvotāju iesaistei mājaslapās un sociālajos tīklos tiek organizētas aptaujas par aktuālām tēmām. Svarīgu jautājumu izlemšanā tiek organizētas publiskās apspriešanas, arī iedzīvotāju sapulces. Iespēja uzdot pašvaldībai jautājumus nodrošināta arī mājaslapās, kā arī organizētas regulāras pieņemšanas pie domes amatpersonām, deputātiem, pašvaldību darbiniekiem.

Novadu aktualitātes tiek atspoguļotas informatīvajā izdevumā “Bauskas Novada Vēstis” un laikrakstā “Bauskas Dzīve”.

Plašu sabiedrības atbalstu gūst pašvaldību un nevalstisko organizāciju pasākumi.

Bauskas novada pašvaldība sadarbojas ar kaimiņu pašvaldībām, īpaši izglītības, kultūras un sporta jomā, iedzīvotāji izmanto kaimiņu pašvaldību pakalpojumu piedāvājumu un infrastruktūru. Sadarbībā ar Zemgales plānošanas reģionu un citām pašvaldībām tiek realizēti pārrobežu projekti (ar Lietuvu, Igauniju, Zviedriju u.c.) dažādās programmās.

Vairākus gadus pēc kārtas tiek īstenots sadarbības līgums par pārrobežu tūrisma projekta “Iepazīsti kaimiņus Zemgalē!” īstenošanu. To koordinē Bauskas tūrisma informācijas centrs, piedalījās bijušās Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novada pašvaldības un Biržu, Pasvales, Pakrojas un Jonišķu rajona pašvaldības Lietuvā.

Starptautiskās sadarbības mērķis ir novada atpazīstamības un attīstības veicināšana, galvenie virzieni – pārrobežu sadarbība ar Lietuvas pašvaldībām, sadarbība ar ārvalstu vēstniecībām, pašvaldībām, valsts un nevalstiskajām organizācijām, sadarbība pašvaldību sadraudzības tīklojuma ietvaros (*Twinning*), kā arī dalība citos starptautiskajos projektos. Sadarbības jomas ir ļoti plašas – ekonomika, izglītība, kultūra, veselības un sociālā aprūpe, sports, vide, atpūta un tūrisms, apmaiņas programmas u.c.

Visiem bijušajiem novadiem ir sadraudzības pašvaldības ārvalstīs.

1.12. Īstenotie projekti

2021. gada sākumā VARAM atbilstoši MK noteikumos noteiktajam apkopoja pašvaldību sniegto informāciju par Eiropas Savienības fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības projektiem, kuru īstenošana pabeigta pēdējo piecu gadu laikā.

Saskaņā ar šo apkopojumu apvienotā Bauskas novada pašvaldības īstenojušas 67 projektus, kuri pabeigti pēdējo piecu gadu laikā, kopumā izmantojot deviņus ES un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļus, t.sk. Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ar Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta atbalstu (38 projekti), valsts budžeta un Latvijas vides aizsardzības fonda (6), Eiropas reģionālās attīstības fonda (13), Eiropas Sociālā fonda (1), INTERREG Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas (1), Šveices Konfederācijas un Latvijas sadarbības programmas (1), ERASMUS+ (1), “Eiropa pilsoņiem” (1), kā arī Bauskas novads apkopojumā iekļāvis pagastu pārvalžu īstenotos projektus (5).

Bijušo novadu griezumā visvairāk projektu īstenojis Bauskas novads (30) un Iecavas novads (15). Savukārt Rundāles un Vecumnieku novads katrs īstenojis 11 projektus.

Kopumā apvienotajā Bauskas novadā ir uzsākta un tiek turpināta 52 projektu īstenošana, liela daļa no tiem ar ESF atbalstu (20 projekti).

1.13. Telpiskās attīstības perspektīvu izvērtējums

Apvienotā Bauskas novada esošo pašvaldību IAS ir izstrādātas atšķirīgiem laika periodiem – no 16 līdz 25 gadiem, un tās ir izstrādātas pirms Zemgales plānošanas reģiona IAS 2015. – 2030. gadam spēkā stāšanās, kā arī pirms VARAM “Metodisko ieteikumu reģionāla un vietēja līmeņa ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei un to vērtēšanas kārtībai” (2014. gada 30. decembris) apstiprināšanas. Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novadiem ir pēdējo divu gadu laikā izstrādātas Attīstības programmas septiņu gadu periodam, savukārt Bauskas novada Attīstības programmas termiņš ir beidzies, tomēr saskaņā ar normatīvajiem aktiem tā ir spēkā līdz jaunas Attīstības programmas apstiprināšanai.

Katras Bauskas novadu veidojošās pašvaldības IAS telpiskās attīstības perspektīvas ir veidotas ļoti atšķirīgi, definētas un grafiski noteiktas pēc dažādiem principiem, metodēm un detalizācijas.

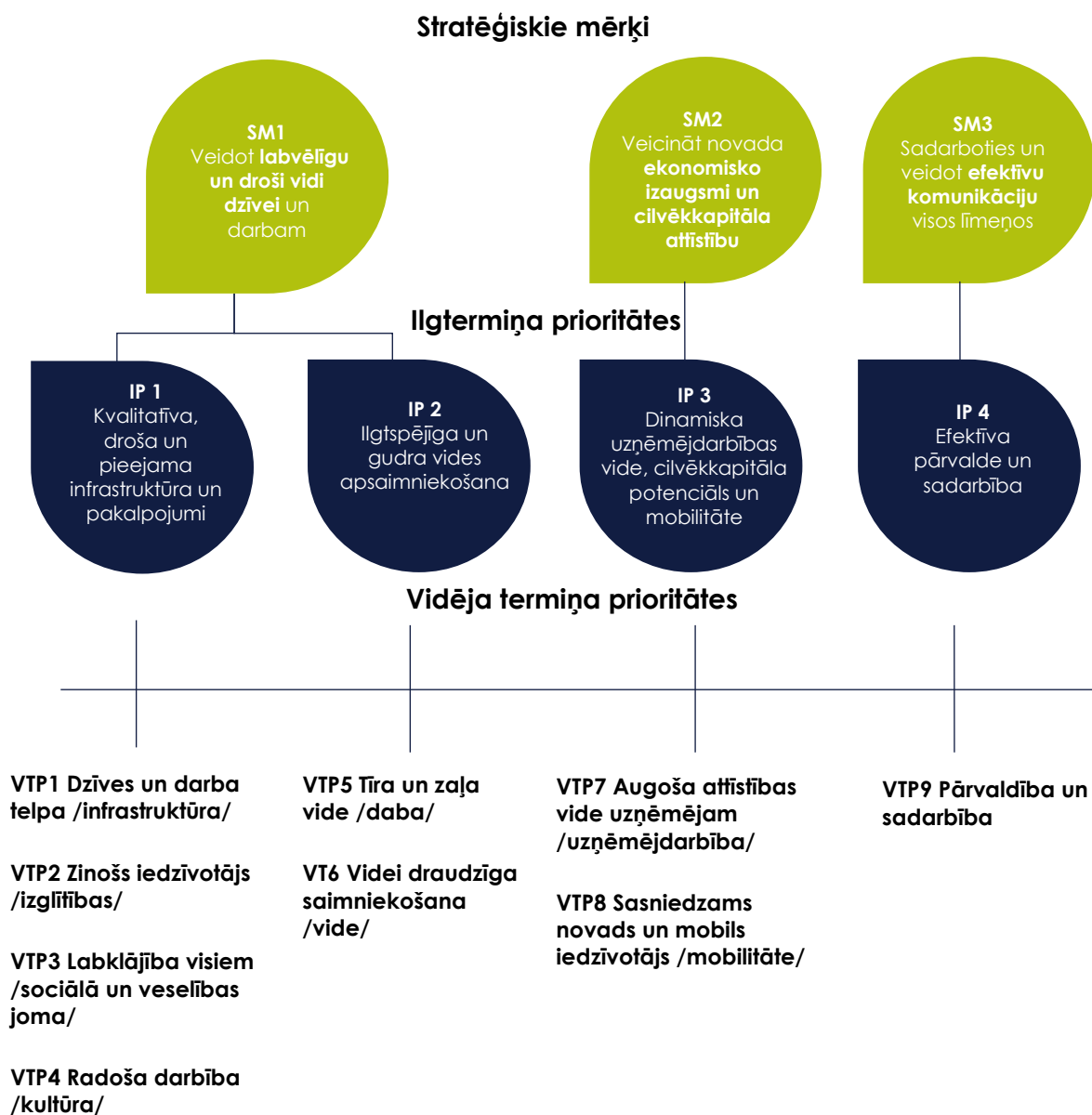
Veidojot apvienotā Bauskas novada kopīgo telpiskās attīstības perspektīvu, nepieciešama tās saskaņošana ar Zemgales plānošanas reģiona IAS 2015.–2030. gadam noteikto telpiskās attīstības perspektīvu un vadlīnijām telpiskās attīstības plānošanai. Nepieciešama vienota pieeja un skatījums telpiskajai attīstībai, jāpārskata attīstības centru iedalījums, reģionāla mēroga un vietējas nozīmes funkcionālās telpas, Bauskas pilsētas un vietējas nozīmes funkcionālās teritorijas, funkcionālās saites ar kaimiņu teritorijām, arī Lietuvu, galvenie transporta koridori un attīstības asis, kā arī citi telpiskās attīstības aspekti.

2. VIDĒJĀ TERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI

Vidēja termiņa prioritātes veido stratēģisko ietvaru turpmāk nosakāmiem mērķiem, rīcības virzieniem, no tiem izrietošiem uzdevumiem un rīcībām. Bauskas novada attīstības programmā 2022.–2028. gadam izvirzītās vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni ir saskaņā ar Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikto ilgtermiņa redzējumu.

Zemāk shematiski ir parādīta Bauskas novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam sasaiste ar Bauskas novada Ilgtspējīgās attīstības stratēģiju.

VTP1 Dzīves un darba telpa

Bauskas novada ārtelpā plānoti uzlabojumi, veidojot publiski pieejamo infrastruktūru iedzīvotājiem un modernu, pievilcīgu un ērti izmantojamu apmeklētājiem. Novadam ir aktuāli veikt ieguldījumus esošajā komunālajā infrastruktūrā – ūdenssaimniecības sistēmās, siltumapgādes sistēmās utt., modernizējot un atjaunojot tās. Nākotnē novadā nepieciešams radīt apstākļus, kur iedzīvotāji var iegādāties vai uzbūvēt mājokli drošā dzīves vidē ar ērtībām un nepieciešamajiem komunālajiem pakalpojumiem. Kvalitatīvu dzīves vidi raksturo vairāku svarīgāko pakalpojumu pieejamība – transports, mājoklis, elektroenerģija, IKT infrastruktūra, drošība u.c. Kvalitatīva dzīves vide uzlabo iespēju vienlīdzību, sekmē cilvēka darba ražīgumu un uzlabo dzīves kvalitāti.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 5 Rīcības virzieni:

RV 1.1. Publiskā ārtelpa

RV 1.2. Komunālie pakalpojumi un inženiertīklu komunikācijas

RV 1.3. IKT infrastruktūra un pakalpojumi

RV 1.4. Dzīvojamā fonda attīstība

RV 1.5. Drošības pasākumi

VTP2 Zinošs iedzīvotājs

Bauskas novads nodrošina mūsdienīgu mācību procesu, uzlabojot izglītības iestāžu infrastruktūru, ieviešot un attīstot modernus digitālus risinājumus, kā arī iegādājoties mācību līdzekļus un materiāltehnisko aprīkojumu. Jau šobrīd notiek aktīva darbība izglītības pakalpojuma pieejamības saglabāšanā un kvalitātes uzlabošanā. Arī turpmāk Bauskas novads kā vienu no prioritātēm izvirza iedzīvotāju izglītības līmeņa paaugstināšanu un izglītības iespēju saglabāšanu visām paaudzēm. Bauskas novads liek uzsvaru uz darba tirgū balstītu apmācību organizēšanu, sadarbojoties mācību iestādēm un novada uzņēmējiem, veidojot sinerģiju un pienesumu Bauskas novada ekonomikai, papildus veicot ieguldījumus profesionālajā izglītībā. Bauskas novads atbalsta mūžizglītību un pieaugušo izglītības veicināšanas aktivitātes, kas nodrošina lielākas izredzes mainīgajos darba tirgus apstākļos. Kā vienu no svarīgākajiem uzdevumiem Bauskas novads izvirza ieguldījumus cilvēkresursu attīstībā – radot jaunu un konkurētspējīgu darbaspēku kā arī atbildīgu uzņēmēju paaudzi.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 5 Rīcības virzieni:

RV 2.1. Izglītības iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

RV 2.2. Izglītības pakalpojuma kvalitāte un pieejamība

RV 2.3. Profesionālā izglītība darba tirgus vajadzībām

RV 2.4. Interese izglītībā un mūžizglītība

RV 2.5. Cilvēkresursu attīstība un piesaiste

VTP3 Labklājība visiem

Sociālā atbalsta pasākumu kopumus, kas atbilst katra cilvēka vajadzībām novadā. Sociālajā un veselības jomā tiks veidota pielāgota un kvalitatīva infrastruktūra un pakalpojumi. Papildus infrastruktūras un pakopojumu attīstībai, Bauskas novads koncentrēsies uz nozarē strādājošo cilvēkresursu kvalifikācijas paaugstināšanu un piesisti, kā arī veidos kopīgas aktivitātes platformu, kas spēj mazināt birokrātijas slogu un primāri koncentrēties uz cilvēka vajadzībām.

Attīstot sociālo un veselības jomu, turpmāk tiks organizētas dažādas veselības veicināšanas aktivitātes, kā arī uzlabota veselīgu aktivitāšu veicinoša infrastruktūra. Sporta infrastruktūras veidošana un sporta aktivitāšu organizēšana ir viens no pamatiem, kas veido veselu un aktīvu sabiedrību Bauskas novadā un ir būtisks Bauskas novada turamākai labklājībai un attīstībai.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 6 Rīcības virzieni:

RV 3.1. Sociālo un veselības iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

RV 3.2. Sociālo pakalpojuma kvalitāte, pieejamība un attīstība

RV 3.3. Veselības un sociālo jomas cilvēkresursu attīstība un piesaiste

RV 3.4. Primārās un sekundārās veselības aprūpe

RV 3.5. Veselības veicināšana un slimību profilakse

RV 3.6. Sporta infrastruktūra un pasākumi

VTP4 Radoša darbība

Kultūra ietver sevī mantotas, cauri laikiem saglabājušās kultūras vērtības, attīstās un turpina veidot Bauskas novada identitāti un lokālpatriotismu. Bauskas novads ir īpaši bagāts ar kultūrvēsturisko mantojumu, ko nepieciešams attīstīt un izmantot gan tūrisma, gan izglītošanas aktivitātēs, kā arī Bauskas novada popularizēšanā. Kultūras pasākumi, mākslas attīstība, kultūras tūrisms un citi pasākumi spēj veidot nākotnē Bausku kā vienu no populārākajiem galamērķiem tūristiem.

Bauskas novads nākotnē plāno attīstīt kultūrvēsturisko mantojumu kā, piemēram, Bauskas vecpilsētu, kā arī uzlabot infrastruktūru, pilnveidot personāla kompetences, turpināt jaunrades atbalstu, lai saglabātu iedzīvotājiem pietiekamu kultūras pakalpojuma piedāvājumu. Bauskas novads noteikti aktualizēs nepieciešamību meklēt inovatīvus un radošus risinājumus kultūras jomā, kas rada potenciālu jaunām iniciatīvām dažādās mākslas nozarēs.

Tieši kultūra un radošā izpausme Bauskas novadā ir aktuāla prioritāte, jo kultūras produkti veicina teritorijas attīstību, rada darbavietas lauku teritorijās, kā arī var būtiski uzlabot dzīves kvalitāti jebkuram novada iedzīvotājam. Tautas nami, kultūras nami un saietu vietas nepieciešams attīstīt, pirmkārt, lai saglabātu esošo nemateriālo kultūras mantojumu, otrkārt, lai atbalstītu cilvēku vajadzību pēc kultūras aktivitātēm un socializēšanās.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 5 Rīcības virzieni:

RV 4.1. Kultūras iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

RV 4.2. Materiālais un nemateriālais kultūrvēsturiskais mantojums

RV 4.3. Bauskas vecpilsētas attīstība

RV 4.4. Kultūras pakalpojumi, pasākumi un tūrisms

RV 4.5. Mākslas nozare

VTP5 Tīra un zaļa vide

Bauskas novads kā svarīgu prioritāti izvirza vērtīgo novada ainavu un dabīgās lauku vides saglabāšanu, veicot dabas apsaimniekošanu, esošā dabas mantojuma saglabāšanu vienlaikus ar modernu un viedu risinājumu ieviešanu. Bauskas novads plāno ieviest zaļās un zilās infrastruktūras risinājumus, kur tas nepieciešams gan pilsētvidē, gan lauku teritorijās. Lielupes upes un ūdenskrātuves ūdeņi izmantojami arī zivsaimniecībā un rekreācijā un zilās ekonomikas attīstībai. Bauskas novads plāno mazināt upju aizaugšanu un veidot dabīgu un ilgtspējīgu vidi nākamajām paaudzēm.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 2 Rīcības virzieni:

RV 5.1. Dabas teritoriju apsaimniekošana

RV 5.2. Zaļā un zilā infrastruktūra

VTP6 Videi draudzīga saimniekošana

Bauskas novada prioritāte vidējā un arī ilgākā termiņā ir videi draudzīga saimniekošana. Klimata pārmaiņas ilgtermiņā ietekmē visu Bauskas novada iedzīvotāju nākotni, arvien vairāk netieši un tieši vidi ietekmējoši pašvaldības pieņemtie lēmumi būvniecības, resursu izmantošanas un vides aizsardzības jomā, kā arī citās jomās spēj būtiski ietekmēt kopējo dzīves kvalitāti nākamajām paaudzēm.

Bauskas novads ar dažādām energoefektivitātes uzlabošanas un vides aizsardzības aktivitātēm plāno mazināt CO2 ietekmi un radīt labvēlīgāku vidi dzīvei pilsētās un laukos.

Bauskas novads plāno veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un aprites ekonomikas ieviešanu, kas būtiski spētu uzlabot vides stāvokli visā novadā.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 3 Rīcības virzieni:

RV 6.1. Energoefektivitātes paaugstināšana un klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas pasākumi

RV 6.2. Vides piesārņojuma un iespējamo vides risku samazināšanas pasākumi

RV 6.3. Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika

VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam

Prioritātes izaicinājums ir veidot vietējo ekonomikas ekosistēmu, lai līdzsvarotu ekonomisko attīstību visā novada teritorijā, ņemot vērā pilsētu un lauku priekšrocības, resursus un esošo uzņēmējdarbības virzienu iestrādes. Kā viena no Bauskas novada prioritātēm ir atbalsts uzņēmējiem, radot piemērotu infrastruktūru – ēkas, ceļus un komunālās infrastruktūras pieslēgumus dažāda veida ražošanas un pakalpojumu sniegšanas attīstībai. Bauskas novadā plānotas dažādas atbalsta aktivitātes jaunajiem un mazajiem uzņēmējiem, mājražotājiem un tūrisma nozares uzņēmējiem.

Bauskas novads viennozīmīgi turpmāk plāno attīstīt tūrisma nozarei nepieciešamo infrastruktūru un atbalsta mehānismus. Tikpat nozīmīgi ir paplašināt un radīt radošās nozares uzņēmumus dažādās jomās, kā arī sniegt atbalstu sociālās uzņēmējdarbības attīstībai – īpaši iniciatīvas atbalsot attālākajās novada teritorijās.

Bauskai nākotnē ir svarīgi veidot vidi, kurā uzņēmumi varētu attīstīt savu eksportspēju un konkurētspēju Eiropas mērogā, papildus piesaistot jaunus investorus, kas veidotu jaunas darbavietas un iekļautos Bauskas novada uzņēmējdarbības vides ekosistēmā.

Bauskas novads plāno veicināt atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un aprites ekonomikas ieviešanu, kas būtiski spētu uzlabot vides stāvokli visā novadā.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 5 Rīcības virzieni:

RV 7.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra

RV 7.2. Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes

RV 7.3. Tūrisma attīstība

RV 7.4. Radošā un sociālā uzņēmējdarbība

RV 7.5. Investīciju piesaiste un novada mārketinga

VTP8 Sasniedzams novads un mobils iedzīvotājs

Bauskas novadā ir svarīga sasniedzamība un iedzīvotāju mobilitāte. Nākamajos gados kā viena no vissvarīgākajām prioritātēm ir Bauskas jeb novada attīstības centra sasniedzamība no jebkura novada nozīmes centra. Papildus ir svarīgi, lai Bauska būtu sasniedzama no Rīgas un citiem tuvākajiem attīstības centriem ārpus pilsētas, tas spētu nodrošināt darbaspēka mobilitāti dažādos virzienos. Bauskas novads nākamajos gados plāno veikt ieguldījumus pašvaldības ielu un ceļa tīkla attīstībā, papildus sadarbojoties ar citām institūcijām, kā arī plāno veicināt valsts ceļu tīkla attīstību. Tā kā vien no būtiskām izmaiņām satiksmes infrastruktūras jomā ir *Rail Baltica* izbūve, Bauskas novads aktīvi iesaistīsies, plānojot un veidojot jauno infrastruktūru un mobilitātes punktus Bauskā un Iecavā, papildus radot dažādus citus mobilitātes uzlabošanas elementus arī visā novada teritorijā.

Bauskas novada nemainīgā prioritāte ir Bauskas un Iecavas apvedceļa būvniecība, kas būtiski samazinātu transporta radīto nelabvēlīgo ietekmi uz novada pilsētām.

Perspektīvā varētu padarīt efektīvu sabiedriskā transporta jomas darbību, izmantojot jaunās paaudzes transportlīdzekļus (elektromobiļi u.c.) kā arī nodrošinot iedzīvotāju mobilitāti starp attīstības centru, novada nozīmes centriem un lauku teritorijām.

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 5 Rīcības virzieni:

RV 8.1. Ielu un ceļu tīkls

RV 8.2. Iedzīvotāju mobilitāte

RV 8.3. Ar *Rail Baltica* dzelzceļu saistītā infrastruktūra

RV 8.4. Tilti, apvedceļi un pārvadi

RV 8.5. Sabiedriskais transports

VTP9 Pārvaldība un sadarbība

Bauskas novadā cilvēks ir centrā, tāpēc plānots attīstīt lokālo patriotismu un veidot pilsonisku sabiedrību, kura ir empātiska, ar iniciatīvu, motivēta un solidāra. Bauskas novadā cilvēkiem ir kopējas demokrātiskās vērtības, interesē līdzdalība novada attīstības procesos un līdzatbildība lēmumu pieņemšanā. Prioritātes ietvaros plānots veidot sadarbību dažādos līmeņos – savstarpējo, starpinstitutionālo, sadarbību ar valsti un tās iestādēm, starptautisko sadarbību un sadarbību projektu ietvaros.

Bauskas novads plāno attīstīt vienotu un atvērtu pārvaldes modeli, kurš veicinātu sadarbību un komunikāciju ar iedzīvotājiem, NVO un citām sabiedrības interešu grupām, kā arī veidotu godīgas, konsekventas un atbalstošas attiecības ar ikvienu novada iedzīvotāju. Bauskas novads arī turpmāk atbalstīs NVO un citas organizācijas ar finansējumu un aktivitātēm, lai nodrošinātu visiem labāku dzīves un darba vidi.

Bauskas novads veidos spēcīgu mārketingu, lai piesaistītu iedzīvotājus, uzņēmējus un viesus. Bauskas novads veicinās novada ekonomisko izaugsmi un sadarbosies ar visiem, kas vēlēties Bauskas novadu padarīt par labāku vietu!

Lai sasniegtu vidējā termiņa prioritāti, ir izvirzīti 6 Rīcības virzieni:

RV 9.1. Vienota pārvalde

RV 9.2. Starptautiskās sadarbības pasākumi

RV 9.3. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

RV 9.4. Lokālpatriotisms un kopienas

RV 9.5. Novada mārketingu un komunikācija

RV 9.6. Sadarbība ar NVO

Attīstības programmā izvirzītās vidējā termiņa prioritātes ir ieviešamas sinerģijā – tikai tā būs iespējams sasniegt novada stratēģiskos mērķus. Neviena no vidēja termiņa prioritātēm nav svarīgāka vai mazāk svarīga, visas no tām ir aktuālas līdzsvarotai Bauskas novada nākotnes attīstībai.

3. SASKAŅOTĪBA UN ATBILSTĪBA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Bauskas novada attīstības programma ir izstrādāta, balstoties uz spēkā esošajiem nacionālā, reģionālā līmeņa plānošanas dokumentiem. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (NAP 2027) ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā, savukārt reģionālā līmenī – Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam (izstrādes stadijā).

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam	Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam
Prioritāte “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”	Prioritātes: - Sociālā iekļaušana un veselības veicināšana - Moderna un pieejama pakalpojumu sistēma	Prioritātes: VTP9 Pārvaldība un sadarbība VTP3 Labklājība visiem
Prioritāte “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”	Prioritātes: - Elastīga izglītība mūža garumā - Uzņēmumu konkurētspēja un izaugsme	Prioritātes: VTP2 Zinošs iedzīvotājs VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam
Prioritāte “Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”	Prioritātes: - Elastīga izglītība mūža garumā - Uzņēmumu konkurētspēja un izaugsme	Prioritātes: VTP2 Zinošs iedzīvotājs VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam
Prioritāte “Kvalitatīva dzīves vide un teritorijas attīstība”	Prioritātes: - Viedā mobilitāte un infrastruktūra - Vide, daba, klimata pārmaiņas - Moderna un pieejama pakalpojumu sistēma	Prioritātes: VTP1 Dzīves un darba telpa VTP5 Tīra un zaļa vide VTP6 Videi draudzīga saimniekošana VTP8 Sasniedzams novads un mobils iedzīvotājs
Prioritāte “Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”	Prioritātes: - Vide, daba, klimata pārmaiņas - Kultūrvide un identitāte, aktīvas kopienas	Prioritātes: VTP5 Tīra un zaļa vide VTP4 Radoša darbība
Prioritāte “Vienota, droša un atvērta sabiedrība”	Prioritāte: - Sabiedrības drošība	Prioritātes: VTP1 Dzīves un darba telpa VTP3 Labklājība visiem VTP9 Pārvaldība un sadarbība

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam Rīcības virzieni	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam Rīcības virzieni
RV 1.1. Modernas, inovatīvas izglītības vides attīstība RV 1.2. Izglītības procesa individualizācija un starpnozaru sadarbība izglītības izcilībai, izglītojamo inovācijas, tehnoloģiju prasmju un radošumu attīstībai RV 1.3. Vienlīdzīgas izglītības iespējas visiem RV 1.4. Mūžizglītības kultūras veicināšana nodarbinātībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes nodrošināšanai RV 1.5. Pētniecības un zinātnes potenciāla attīstība	RV 2.1. Izglītības iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze RV 2.2. Izglītības pakalpojuma kvalitāte un pieejamība RV 2.3. Profesionālā izglītība darba tirgus vajadzībām RV 2.4. Interesu izglītība un mūžizglītība RV 2.5. Cilvēkresursu attīstība un piesaiste
RV 2.1. Nodrošināt ilgtspējīgu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību reģionā, uzlabojot sociālo pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un atbilstību reģiona iedzīvotāju vajadzībām RV 2.2. Veicināt veselības aprūpes pakalpojumu attīstību reģionā, uzlabojot pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju veselībpratību	RV 3.1. Sociālo un veselības iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze RV 3.2. Sociālo pakalpojuma kvalitāte, pieejamība un attīstība RV 3.3. Veselības un sociālo jomas cilvēkresursu attīstība un piesaiste RV 3.4. Primārās un sekundārās veselības aprūpe RV 3.5. Veselības veicināšana un slimību profilakse
RV 3.1. Uzņēmējdarbībai pievilcīgas vides attīstība un infrastruktūras sakārtošana RV 3.2. Zināšanu pārnese un tehnoloģiju pārnese Zemgales ekonomikas specializācijas un RIS 3 nozarēs RV 3.3. Kapacitātes stiprināšana investīciju un finanšu kapitāla piesaistē RV 3.4. Cilvēkkapitāla piesaiste, uzņēmīguma un atvērtās inovācijas kompetenču stiprināšana (t.sk. tūrismā) RV 3.5. Veicināt konkurētspēju vietējā un globālajā tirgū RV 3.6. Tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājuma un konkurētspējas veicināšana	RV 7.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra RV 7.2. Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes RV 7.3. Tūrisma attīstība RV 7.4. Radošā un sociālā uzņēmējdarbība RV 7.5. Investīciju piesaiste un novada mārketinga
RV 4.1. Attīstības centru sasniedzamības nodrošināšana RV 4.2. Ilgtspējīga un moderna mobilitāte	RV 8.1. Ielu un ceļu tīkls RV 8.2. Iedzīvotāju mobilitāte RV 8.3. Ar Rail Baltica dzelzceļu saistītā infrastruktūra RV 8.4. Tilti, apvedceļi un pārvadi RV 8.5. Sabiedriskais transports
RV 5. 1. Energoefektivitātes veicināšana, atjaunojamie energoresursi: RV 5.2. Bioloģiskās daudzveidības	RV 5.1. Dabas teritoriju apsaimniekošana RV 5.2. Zaļā un zilā infrastruktūra RV 6.1. Energoefektivitātes paaugstināšana un klimata

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam Rīcības virzieni	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam Rīcības virzieni
saglabāšana, zaļās infrastruktūras veidošana RV 5.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšana RV 5.4. Vides infrastruktūras attīstība RV 5.5. Aprites ekonomikas ieviešanas veicināšana RV 5.6. Degradēto teritoriju un vēsturiski piesārņoto vietu sanācija	pārmaiņu ietekmes mazināšanas pasākumi RV 6.2. Vides piesārņojuma un iespējamo vides risku samazināšanas pasākumi RV 6.3. Atkritumu apsaimniekošana un aprites ekonomika
RV 6.1. Kvalitatīvu un viedu pakalpojumu nodrošināšana RV 6.2. Veselīga dzīves veida sekmēšana, sporta infrastruktūras modernizācija RV 6.3. Pārvaldības kapacitātes stiprināšana	RV 1.1. Publiskā ārtelpa RV 1.2. Komunālie pakalpojumi un inženiertīklu komunikācijas RV 1.3. IKT infrastruktūra un pakalpojumi RV 1.4. Dzīvojamā fonda attīstība RV 3.6. Sporta infrastruktūra un pasākumi RV 9.1. Vienota pārvalde RV 9.2. Starptautiskās sadarbības pasākumi RV 9.5. Novada mārketinga un komunikācija
RV 7.1. Kultūras mantojuma saglabāšana un ilgtspējīga izmantošanu RV 7.2. Kultūras daudzveidības un kultūrtelpu dažādības stiprināšana RV 7.3. Kultūras un radošo industriju attīstība RV 7.4. Iesaistoša kultūrvidē	RV 4.1. Kultūras iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze RV 4.2. Materiālais un nemateriālais kultūrvēsturiskais mantojums RV 4.3. Bauskas vecpilsētas attīstība RV 4.4. Kultūras pakalpojumi, pasākumi un tūrisms RV 4.5. Mākslas nozare
RV 8.1. Saliedētas un pilsoniski aktīva sabiedrības veidošana RV 8.2. Kopienas kapacitātes stiprināšana	RV 9.3. Sabiedrības līdzdalības pasākumi RV 9.4. Lokālpatriotisms un kopienas RV 9.6. Sadarbība ar NVO
RV 9.1. Drošības sistēmas izveide un pilnveide Zemgales reģionā RV 9.2. Pētnieciskas darbības, kas sekmēs drošības risku mazinājumu reģiona ietvaros RV 9.3. Praktiskie pasākumi, kas vērsti uz fiziskas drošības uzlabojumiem pašvaldībās RV 9.4. Pilsoniskas sabiedrības un organizāciju veicināšana, palielinot zināšanu līmeni sabiedrības drošības jautājumos RV 9.5. Digitālo un IKT tehnoloģiju integrācija drošības pakalpojumu sniedzēju funkciju efektīvākai izpildei.	RV 1.5. Drošības pasākumi

3.1. Pēctecība un sasaiste ar apvienoto novadu attīstības plānošanas dokumentiem

Bauskas novada attīstības programmas izstrādē ir ievērota līdzšinējo novadu spēkā esošie plānošanas dokumenti.

Bauskas novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam vidēja termiņa prioritātes	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam vidēja termiņa prioritātes
I Mobilitāte un satiksmes drošība	VTP8 Sasniedzams novads un mobils iedzīvotājs
II Kvalitatīva un droša vide	VTP1 Dzīves un darba telpa VTP5 Tīra un zaļa vide VTP6 Videi draudzīga saimniekošana
III Kvalitatīva izglītība	VTP2 Zinošs iedzīvotājs
IV Pievilcīga kultūras un sporta vide	VTP4 Radoša darbība VTP3 Labklājība visiem
V Efektīva pārvalde	VTP9 Pārvaldība un sadarbība
Iecavas novada attīstības programmas 2020. –2026. gadam vidēja termiņa prioritātes	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam vidēja termiņa prioritātes
P1: Pilsētvides Iecavā un lauku vides uzlabojumi Iecavas novadā	VTP1 Dzīves un darba telpa VTP5 Tīra un zaļa vide
P2: Uzlabot izglītības un sociālos pakalpojumus	VTP2 Zinošs iedzīvotājs VTP3 Labklājība visiem
P3: Drošība, kopiena un veselīgs dzīvesveids	VTP4 Radoša darbība VTP3 Labklājība visiem
P4: Ilgtspējīga un videi draudzīga saimniekošana	VTP5 Tīra un zaļa vide VTP6 Videi draudzīga saimniekošana
P5: Ilgtspējīga pārvaldība un uzņēmējdarbības attīstība	VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam VTP9 Pārvaldība un sadarbība
Rundāles novada attīstības programmas 2019.–2025. gadam vidēja termiņa prioritātes	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam vidēja termiņa prioritātes
VTP1 Kvalitatīva dzīves vide	VTP1 Dzīves un darba telpa VTP5 Tīra un zaļa vide VTP6 Videi draudzīga saimniekošana

VTP2 Cilvēkresursu attīstība	VTP2 Zinošs iedzīvotājs VTP4 Radoša darbība
VTP3 Sociāli droša vide	VTP3 Labklājība visiem
VTP4 Ekonomiski aktīva vide	VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam
VTP5 Komunikācija un sadarbība	VTP9 Pārvaldība un sadarbība
Vecumnieku novada attīstības programmas 2020. –2026. gadam vidēja termiņa prioritātes	Bauskas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam vidēja termiņa prioritātes
VTP1 Pārvalde un uzņēmējdarbība	VTP9 Pārvaldība un sadarbība VTP7 Augoša attīstības vide uzņēmējam
VTP2 Cilvēks un pakalpojumi	VTP2 Zinošs iedzīvotājs VTP3 Labklājība visiem VTP4 Radoša darbība
VTP3 Vide un pieejamība	VTP1 Dzīves un darba telpa VTP5 Tīra un zaļa vide VTP6 Videi draudzīga saimniekošana VTP8 Sasniedzams novads un mobils iedzīvotājs

Izstrādātāji:

SIA Baltkonsults, SIA JB Consulting, SIA Preime

